

Засновники Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, Служба інформаційно – аналітичного забезпечення органів державної влади (СІАЗ). *Заснований у 2003 році. Виходить двічі на тиждень.*
Головний редактор О. Онищенко, академік НАН України. *Редакційна колегія* В. Горвий (заступник головного редактора, науковий керівник проекту), Т. Гранчак, Ю. Половинчак, Л. Чуприна.
Бюлетень підготували: Т. Гранчак, С. Кулицький, О. Пестрецова Н. Тарасенко. *Адреса редакції:* НБУВ, просп. 40 – річчя Жовтня, 3, Київ, 03039, Україна. Тел. (044) 524 – 25 – 48, (044) 525 – 61 – 03. Е – mail: siaz@pochta.ru, www.nbuv.gov.ua/siaz.html. Свідоцтво про державну реєстрацію КВ № 5358 від 3 серпня 2001 р.

**Передрук матеріалів дозволяється лише
після погодження із СІАЗ: siaz@pochta.ru**

РЕЗОНАНС

/Бюлетень матеріалів, підготовлених на базі аналізу
оперативної інформації електронних видань/

**№ 7
(26 січня 2012 р.)**

ЗМІСТ

У ЦЕНТРИ УВАГИ	2
АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС.....	4
ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА.....	22
ВИКОНАВЧА ВЛАДА	28
ПОЛІТИКА	34
ЕКОНОМІКА.....	37

КИЇВ 2012

У ЦЕНТРИ УВАГИ

ЄБРР є важливим партнером України в реалізації стратегічних інвестиційних проектів – Президент В. Янукович

25 січня у швейцарському Давосі стартував знаменитий Всесвітній економічний форум, тема якого – «Глобальні трансформації: формування нових моделей» (The Great Transformation: Shaping New Models).

Серед учасників форуму – Президент України В. Янукович.

У рамках робочого візиту Президента до Давосу відбулась зустріч глави держави з Президентом ЄБРР Т. Міровим.

Під час зустрічі В. Янукович зазначив, що Україна цінує свою співпрацю з Європейським банком реконструкції та розвитку. ЄБРР є важливим партнером України у питаннях розвитку стратегічних інвестиційних проектів.

«ЄБРР є постійним стратегічним партнером України в питаннях інвестицій, розвитку стратегічних інвестиційних проектів, і ми це дуже цінуємо», – наголосив глава держави, оцінивши як блискучу співпрацю нашої держави та банку в реалізації низки проектів в Україні. Одним з найважливіших він назвав проект з будівництва об'єкта «Укриття» на Чорнобильській АЕС, фактично спрямований на забезпечення безпеки всієї Східної Європи. «Я хочу особисто вам подякувати за цю співпрацю», – сказав В. Янукович.

Глава держави також звернув увагу на успішну реалізацію Україною та ЄБРР проектів, пов'язаних з розбудовою інфраструктури, спорудженням енергетичних об'єктів – йдеться про сфери атомної та гідроенергетики, будівництво ліній електропередач. «Це ті проекти, які в цілому створюють умови для розвитку економіки України», – підкреслив Президент.

В. Янукович подякував Т. Мірову за його особистий внесок у розвиток відносин України з ЄБРР. «Хочу подякувати вам за постійний інтерес до України та можливість обговорити стан і перспективи нашого подальшого співробітництва», – сказав він.

У ході розмови сторони обговорили перспективи подальшого співробітництва України та ЄБРР (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

Переговори з МВФ – черговий раунд

Україна відновила переговори з МВФ про фінансову співпрацю – отримання нового траншу кредиту в розмірі 15 млрд дол., про що було домовлено ще в 2010 р. 24 січня до Вашингтона на переговори з МВФ відбула українська делегація на чолі з першим віце-прем'єром А. Ключевим. У складі делегації і новопризначений міністр фінансів В. Хорошковський, для якого успішне завершення переговорів стане «бойовим хрещенням» на новій посаді.

Депутат-«регіонал» Д. Святасх заявив, що головна тема переговорів –

підвищення тарифів на «комуналку» і газ для населення (Україна підвищувати не хоче, а Фонд наполягає), решта вимог МВФ (пенсійна реформа, дефіцит держбюджету не більше 3 %, незалежність НБУ від Кабміну) вже виконана. Водночас Прем'єр М. Азаров стверджує: Україна і цього року зможе обійтися без кредитів МВФ, як вона це зробила в 2011 р., проте уряд все ж таки сподівається відновити кредитування, щоб рефінансувати (сплатити за рахунок нових траншей) одержані в 2008–2009 рр. кредити від Фонду. Кабмін, за його словами, підготував ряд пропозицій, які підтверджують збалансованість фінансово-бюджетної політики в 2012 р. і можливість розв'язати проблему дефіциту НАК «Нафтогаз України» без підвищення тарифів на газ для людей.

Як роз'яснює фінансовий аналітик МЦПІ О. Жолудь, отримання нового кредиту від МВФ – оптимальний спосіб розрахуватися із старим кредитом: «При зниженні темпів зростання економіки і збільшенні соцвиплат у бюджеті не вистачить доходів ще і на розрахунок по боргах, тому без нових зовнішніх запозичень обійтися складно. Але нам дадуть під 9–10 % річних, це в 2,5–3 рази дорожче, ніж у МВФ». Експерт вважає, що за підсумками переговорів у Вашингтоні кредитування не відновлять – МВФ стоятиме на своєму, а рішення про те, чи підвищувати в рік виборів тарифи на газ для населення, чи ні, наші власті приймуть весною, коли наступить пора перших виплат МВФ і по внутрішніх позиках (своїм комбанкам). Якщо вдасться зайняти знову або реструктуризувати борги (вже під більший відсоток), ціну на газ не піднімуть, якщо ні – народу треба готуватися (з літа, коли закінчиться опалювальний сезон) до того, що газ стане дорожче на 25–50 % (на 20–40 копійок за кубометр)».

Народний депутат І. Горіна (ПР) говорить, що МВФ цікавить не ціна газу для населення, а збалансований бюджет країни–позичальника, який покаже, як ми зароблятимемо гроші, щоб вистачило і на витрати усередині країни, і на виплату зовнішніх боргів. Для МВФ надійніше не обіцянки Кабміну, а представлений раціональний ринковий механізм: товар (газ) не може продаватися дешевше собівартості. «Наша делегація поїхала не з порожніми руками. Нам не уникнути підняття цін до ринкових, але це буде не раніше наступного року. І головне – всі, хто не може платити за комунальні витрати більше 15 % (пенсіонери – 10 %) своїх доходів, одержать субсидії від держави», – стверджує І. Горіна **(Сьогодні Росбалт (www.segodnya.ua/news/14332136.html); (www.rosbalt.ru/ukraina/2012/01/26/937853.html). – 2012. – 26.01).**

АНАЛІТИЧНИЙ РАКУРС

Н. Тарасенко, мол. наук. співроб.

Партія регіонів напередодні парламентських виборів-2012

Україна вступила в рік парламентських виборів, тож кожна з політичних сил розпочала підготовку до виборчої кампанії та стала об'єктом аналізу і прогнозів експертів. Чи не найбільшою мірою це стосується найчисельнішої в Україні Партії регіонів, яка сьогодні нараховує близько 1,5 млн членів. При цьому 50 % членів партії вступили до її складу за останні півтора роки.

Характерно, що за останній час «регіонали» суттєво збільшили свою присутність серед західноукраїнського електорату. Зокрема, на Івано-Франківщині, де у 2004 р. членів Партії регіонів було 5 тис., нині – більше 21 тис. До 2006 р. у депутатському корпусі краю «регіонали» мали лише сім депутатів місцевих рад, тепер – 534. Із 14 нинішніх голів райдержадміністрацій членами партії влади є 11. У Партію регіонів вступив також голова Івано-Франківської облдержадміністрації М. Вишиванюк, який заявив, що «у 2015 р. за Президента В. Януковича в Івано-Франківській області проголосує 70 %».

На Львівщині різкого росту партійних рядів не помічається – у районних організаціях налічується від сили півтори-три сотні партійців. Голова Львівської обласної організації Партії регіонів народний депутат П. Писарчук, утім, заявляє, що Львівщина на місці не стоїть, поповнюючи ряди партії в основному завдяки молоді. «Минулого року з молодим поповненням наша парторганізація зросла десь на третину. Йдеться про студентів, початкуючих бізнесменів, менеджерів, які приходять до розуміння, що треба не тільки Партію регіонів критикувати, а йти працювати в неї і робити такою, якою вони її хочуть бачити.

Ми розуміємо, що в силу об'єктивних обставин виграти вибори у Галичині нашій партії поки що не під силу. Для цього треба ще багато працювати. Однак активно шукаємо авторитетних людей, які користувалися б підтримкою виборців. У кожному з 12 мажоритарних округів Львівщини Партія регіонів буде представлена своїм кандидатом», – заявив П. Писарчук.

Як свідчать попередні роки, масове залучення громадян до партій, котрі перебувають при владі, є традиційними для сучасної політичної системи України. На сьогодні цілком очевидно, що тактика влади по залученню громадян у лави правлячої сили спрямована на підготовку до майбутніх виборів. Однак, кількісне зростання Партії регіонів зовсім не свідчить про те, що українці стали більше вірити у цю силу, оскільки дані соціологічних досліджень показують інші тенденції.

Нинішню парламентську кампанію Партія регіонів розпочинає з не вельми виграшних стартових позицій: рейтинги провладної політичної сили суттєво знизилися. Падіння рейтингу Партії регіонів, яке почалося майже

відразу після перемоги її лідера В. Януковича на президентських виборах, закінчилося втратою першої позиції в рейтингах.

За даними опитування Центру Разумкова, якщо в квітні 2010 р. за «регіоналів» готові були голосувати 39,1 % (від усіх опитаних), то в грудні 2011 р. – лише 13,9 %. Натомість на перше місце серед політичних партій вийшла «Батьківщина» Ю. Тимошенко, за яку готові віддати свої голоси 15,8 % українців. Третє місце з результатом 9,6 % посідає «Фронт змін» А. Яценюка. Дослідження проведене соціологічною службою Центру Разумкова з 9 по 16 грудня 2011 р.

За даними загальнонаціонального опитування, проведеного фондом «Демократичні ініціативи» імені І. Кучерева та фірмою «Юкрейніан соціолоджі сервіс» 22 листопада – 6 грудня, на виборах до Верховної Ради України, якби вони відбувалися у грудні 2011 р., 5-відсотковий бар'єр пододало б п'ять політичних сил: партія «Батьківщина», Партія регіонів, партія «Фронт змін», Комуністична партія України і партія «УДАР».

Згідно опитування, за партію «Батьківщина» проголосували б 18,8 % респондентів, які мають намір брати участь у виборах, а за Партію регіонів – 17,8 %. При цьому рейтинг партії «Батьківщина» збільшився з 16,1 % у березні до 18,8 % в грудні, а Партії регіонів – зменшився відповідно з 22,8 % до 17,8 %. «Фронт змін» підтримали б 11,4 % респондентів, Комуністичну партію України – 8,4 %, партію «УДАР» В. Кличка – 5,8 %.

Керівник фірми «Юкрейніан соціолоджі сервіс» О. Вишняк пояснив, що зростання рейтингу партії «Батьківщина» є статистично незначним, водночас, падіння рейтингу Партії регіонів складає 5 %, що свідчить про певну тенденцію.

Найбільш відчутних втрат Партія регіонів зазнала у регіонах, де раніше мала беззастережну підтримку: так, в опитуванні травня 2010 р. у регіонах Донбасу та Криму за неї були ладні віддати свої голоси 65 % виборців, у жовтні 2010 р. – 64 %, а у грудні 2011 р. удвічі менше – 36 %.

Розчарування у Партії регіонів у ареалі її колишньої високої підтримки, окрім падіння рейтингу, зумовлює й істотно вищу підтримку опозиції, небажання брати участь у виборах, особливо після неможливості проголосувати «проти всіх», оскільки новий Закон про вибори скасував графу «не підтримую жодну з політичних партій» у виборчому бюлетені. На думку О. Вишняка, зростання рейтингів партії «Фронт змін» (з 5,5 % у березні до 11,4 % у грудні), а також КПУ (відповідно з 4,4 % до 8,4 %) сталося саме за рахунок зникнення цієї графи. У регіонах колишньої високої електоральної підтримки Партії регіонів зараз найбільше тих, хто не бажає брати участі у виборах: 34 % у регіоні Донбасу та Криму (для порівняння: у Західній Україні лише 14 %).

Разом з тим, О. Вишняк констатував, що рейтинг «Батьківщини» у цьому регіоні теж продовжує падати: його невелике зростання відбулося за рахунок виключно двох регіонів – Західного і Центрального.

Водночас соціолог зауважив, що на парламентських виборах 2012 р. рейтинги не матимуть такого вирішального значення, як на виборах 2006-го і

2007 рр., тому що, згідно з новим законом про вибори, 50 % парламентаріїв обиратимуться в мажоритарних округах, де на результати вибору впливатимуть зовсім інші критерії.

Падіння рейтингу Партії регіонів і відсутність росту підтримки опозиції експерти вважають особливістю 2011 р. «У політичному плані – це рік репутаційної катастрофи Президента і Партії регіонів», – сказав керівник центру «Третій сектор» А. Золотарьов.

З його слів, якщо в 2010 р. владі вдавалося зберігати досить високий рейтинг, то економічні події 2011 р. призвели до різкого падіння підтримки ПР громадськістю. Водночас він зазначив, що владі вдалося не допустити консолідації опозиції. А. Золотарьов додав, що найчастіше, якщо рейтинги влади падають, то підтримка опозиції росте. «В Україні в 2011 р. цього не сталося. Це одна з особливостей цього року», – сказав він.

Його точку зору підтримав директор Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко. «Одночасно ми побачили ріст соціальної і політичної напруги, падіння рейтингів правлячої партії, а одночасно – стагнацію рейтингів опозиції. Ось такий парадокс», – сказав він.

На зниження рейтингу Партії регіонів впливає не посилення соціальних протестів в країні, а соціально-економічне розчарування населення, заявив політолог В. Фесенко. «Головний чинник впливу на рейтинг Партії регіонів – не стільки зіткнення чи конфліктні ситуації, скільки соціально-економічні проблеми. Тобто на зниження рейтингу Партії регіонів впливає не сам по собі конфлікт або трагічний інцидент у Донецьку (подібні випадки там траплялися й раніше), а позбавлення людей соціальних пільг на фоні зростання цін. Саме це призводить до розчарування в тій партії, за яку вони раніше голосували. Зокрема, вже сталися дві найбільші хвилі падіння рейтингу Партії регіонів. Перша – в серпні 2010 р., друга – на початку 2011 р. Обидві – пов'язані з підвищенням комунальних тарифів. І нове підвищення тарифів неминуче призведе до такого ж сценарію», – вважає В. Фесенко.

Водночас політолог переконаний, що натомість рейтинг опозиції на Донбасі майже не підвищиться. «Певною мірою може... Однак впродовж останнього року бачимо достатньо парадоксальну ситуацію (це помітно в цілому по країні, а особливо на Сході) – падіння рейтингу Партії регіонів не призводить до зростання рейтингу опозиції. За даними соціології, зараз на Донбасі найбільше в країні людей, які виступають проти всіх, – кожен четвертий мешканець Донеччини. Кожен п'ятий – коливається у своїх політичних уподобаннях. Абсолютна більшість цих людей – колишні прихильники Партії регіонів. Вони не перейшли на бік опозиції, тому що для них «помаранчеві» чи «постпомаранчеві» – це чужі, ворожа сила. А комуністи – це стара політична сила, яка викликає сумніви в своїй політичній спроможності. Інших політичних конкурентів Партії регіонів на Донбасі нема. І тому виникає так званий політичний вакуум», – стверджує В. Фесенко.

За прогнозами політолога, як наслідок, значна частина прихильників Партії регіонів може не прийти на вибори. «Значна частина виборців на Донбасі і на Сході опинилися в складній ситуації – розчарувалися в тій партії,

за яку голосували, але не знайшли тих, за кого готові віддати свій голос. І тут можуть бути дуже неоднозначні наслідки. Найвірогідніше, більшість цих людей просто не прийде голосувати. Тобто це розчарування може призвести до зменшення активності виборців Донбасу і взагалі Сходу та Півдня України», – заявив експерт.

Як наслідок, партія влади може не отримати необхідної кількості депутатських мандатів за результатами виборів до Верховної Ради у жовтні 2012 р. для створення парламентської більшості, прогнозує В. Фесенко.

За його словами, вибори можуть розвиватися по-різному, залежно від застосування адміністративного ресурсу у мажоритарних округах. «Якщо вдадуться до масштабного застосування адміністративного ресурсу, різного роду зловживань та маніпуляцій на виборах, що більшою мірою буде помітно на мажоритарних округах, виникне серйозний розрив між оцінками екзитполів чи суспільства, що в свою чергу призведе до серйозної політичної кризи після виборів. Якщо ж влада буде діяти гнучкіше, відхилення офіційних результатів від реальних будуть невеликі, тоді ми вийдемо на нову політичну ситуацію. Вона полягатиме в тому, що партія влади програє вибори і не матиме парламентської більшості. Водночас, скоріше за все, своєї більшості не буде і в опозиції, бо вона не набере по мажоритарних округах відповідної кількості мандатів. Можуть виграти лише за партійними списками. Вочевидь, тоді чекатиме важка боротьба за посади у Верховній Раді», – стверджує В. Фесенко. За прогнозом політолога, може виникнути необхідність для влади шукати певний компроміс у Верховній Раді навіть з частиною опозиції.

Політолог В. Небоженко, у свою чергу, прогнозує перспективу формування більшості в парламенті між Партією регіонів та «Фронтом змін». «Я вважаю, що БЮТ буде навіть не другим, а третім за результатами виборів. На другому місці – «Фронт змін». І тоді більшість буде формувати «Фронт змін» і звісно Партія регіонів», – зазначає В. Небоженко.

«Ситуація з рейтингом до виборів у Верховну Раду мінятиметься. Все залежатиме від того, як самовизначиться Партія регіонів – з якою риторикою вони вирішать йти на вибори», – вважає політолог В. Цибулько. «Усе буде залежати від розв'язання газового протистояння та поліпшення стосунків з РФ, що обіцяв В. Янукович, йдучи на вибори. Якщо ситуація з РФ не вирішиться, то Партія регіонів дрейфуватиме в бік етноцентризму, щось на зразок, як було свого часу з блоком «За ЄДУ» – своєрідне об'єднання бюрократів та патріотів, звідки зрештою, Партія регіонів і вийшла», – сказав В. Цибулько.

Перший заступник голови Партії регіонів В. Рибак відзначив, що в партії працюють над виправленням ситуації з низьким рейтингом. За словами В. Рибак, в партії достатньо технологів «українських і не тільки». «Ми підготували відповідну програму, зараз її розглядаємо. Прийде час, затвердимо. В рамках цієї стратегії діятимемо», – сказав він.

В. Рибак не виключив, що Партія регіонів узгоджуватиме кандидатів за мажоритарними округами зі своїми партнерами – Народною партією і КПУ. «Це наші партнери. Консультації відповідні йдуть, особливо щодо мажоритарних

округів. У партійному плані ми партнери, і напад колег за більшістю один на одного на виборах виключаємо», – сказав народний депутат.

Водночас він упевнений, що представники цих партій не підуть в одному партійному списку з ПР. «Якщо вони йдуть на вибори партією, то я виключаю таке балотування. Ви ж маєте на увазі, що хтось із значущих людей піде за нашим списком, але такого точно не буде», – наголосив В. Рибак.

Одним з очікуваних союзників Партії регіонів на парламентських виборах експерти називають партію віце-прем'єра С. Тігіпка «Сильна Україна». Намір об'єднати ці політисили голова ПР М. Азаров та «Сильної України» С. Тігіпко озвучили ще 16 серпня. Серед причин, через які С. Тігіпко зважився ввести свою партію в склад Партії регіонів, він назвав наближення політичного сезону і вкрай нестабільну ситуацію в світі.

Однак, як з'ясувалось після опитування регіональних представництв «Сильної України», не всі однопартійці С. Тігіпка підтримали ідею про злиття з Партією регіонів. Заступник голови «Сильної України» О. Кужель через це навіть покинула партію. З'їзд «Сильної України», який відбувся 22 жовтня, не розглядав питання про злиття з Партією регіонів і відклав це рішення на місяць.

З іншого боку, перенесення злиття партій відбулося саме через небажання керівництва Партії регіонів виконувати кадрові вимоги С. Тігіпка, який, за інформацією ЗМІ, не відкидав можливості очолити виборчий список Партії регіонів.

У кінці листопада, коли, власне, і повинно було відбутися об'єднання, від партій пролунали заяви про те, що вони не встигли провести всі необхідні процедури. Водночас у пресі з'явилася інформація, що лідер партії «Сильна Україна» С. Тігіпко не виключає самостійної участі його партії в парламентських виборах 2012 р. Про це він повідомив під час онлайн-конференції на своїй сторінці в Facebook, відповідаючи на питання щодо поточної ситуації з приєднанням «Сильної України» до Партії регіонів. Він відзначив, що тривають консультації з питання об'єднання, а також оцінювання поточної ситуації в країні.

«Я планую, що другий етап відбудеться до кінця січня. За цей час ми повинні з Партією регіонів обговорити нинішню ситуацію і ті методи, якими ми маємо змінити ситуацію – без різких і жорстких дій ситуацію не виправити – дуже багато накопичилося проблем. Ці проблеми почали обвалью додаватися. Я говорю про уповільнення реформ, про корупцію, про неповернення ПДВ, про нескінченні перевірки бізнесу. Це все вимагає вирішення саме зараз, тому що це рік парламентських виборів. І, не давши цих відповідей, йти на об'єднання дуже складно», – сказав С. Тігіпко.

При цьому він відзначив, що якщо не буде сформована спільна позиція з вирішення зазначених питань, «Сильна Україна» може самостійно брати участь в парламентських виборах.

«Якщо ми знайдемо відповіді на ці питання, впевнений, об'єднання буде. Якщо не знайдемо відповіді – впевнений, на з'їзді буде ухвалене рішення не входити в Партію регіонів і йти на вибори самостійно», – наголосив

С. Тігіпка.

Інформація щодо позиції керівництва Партії регіонів у питанні об'єднання з «Сильною Україною» теж суперечлива, що, ймовірно, пояснюється різним ставленням різних груп впливу в партії до перспектив С. Тігіпка. Деякі партійні джерела однозначно стверджують, що об'єднання відбудеться, інші – не настільки оптимістичні, заявляючи, що питання ще не вирішено. Партія регіонів виходитиме з того, що вигідніше – об'єднатися, щоб не конкурувати, або йти одним блоком, але різними партіями. В останньому випадку партії матимуть можливість набрати у сумі більше відсотків, до того ж, у союзі вони матимуть тільки одного члена в комісії, а порізно – двох.

«ПР готова до конструктивного діалогу. Але мова може йти тільки про розпуск «Сильної України» і вступ її членів до ПР. Ми не нав'язуємо об'єднання, це їхнє рішення. Але хоч як би все склалося, партнерами ми залишимося», – сказав перший заступник голови фракції ПР М. Чечетов.

«Якщо Тігіпка піде разом з Регіонами, він зможе отримати максимум п'ять місць у прохідній частині списку, і, можливо, після того, як М. Азаров піде з поста Прем'єра і голови партії, зможе претендувати на роль лідера. Але при цьому, він повністю розчиниться в партії. Якщо ж він піде на вибори самостійно, – йому доведеться, швидше за все, піти з Кабміну (через нинішню посаду він бере на себе дуже багато негативу) і завойовувати електорат. Враховуючи, що багато жителів Сходу розчарувалися в Партії регіонів, – його шанси взяти більше 5 % високі. Але я не думаю, що йому цікаво грати в самостійні парламентські гри. Думаю, свій актив у Верховній Раді він спробує обміняти на нові, більш високі посади у виконавчій владі», – вважає політолог К. Бондаренко.

За словами голови правління Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенка, час для об'єднання «Сильної України» з Партією регіонів ще є, переговори можуть тривати навіть до старту виборчої кампанії. Втім, з технологічної і правової точки зору, краще це завершити не пізніше ніж навесні, зазначив він.

Політолог стверджує, що тепер у Партії регіонів виникли певні розбіжності щодо необхідності об'єднання з партією С. Тігіпка. «Мені здається, що в самій Партії регіонів починають думати, чи варто всіх заганяти під дах Партії регіонів. Мовляв, варто залишити й інші політичні сили, щоб можна було би йти різними колонами на вибори. Втім, як на мене, це вже суперечить новому ухваленому закону про вибори, який передбачає встановлення 5-відсоткового виборчого бар'єру. Такий показник – це вже забагато і для Тігіпка. Ще місяць тому його партія долала цей бар'єр, а зараз після різних розмов про об'єднання навряд чи їй це під силу. До речі, ці коливання у думках, чи варто об'єднуватися, чи ні, скоріше негативно впливатимуть на рейтинги. А тому треба визначатися», – вважає В. Фесенко.

На думку експерта, якщо С. Тігіпка передумає об'єднуватися з «регіоналами», то вже не поверне втрачений рейтинг. «Навіть якщо Тігіпка не об'єднається з «регіоналами», то він нічого собі не додасть. Втрачений рейтинг він не поверне, а проблеми залишаться. Так що тут – якщо погодився,

треба йти до кінця, але, можливо, домовившись про серйозні поступки з боку «старших» партнерів», – додав політолог.

Водночас, за словами В. Фесенка, певні протиріччя у переговорному процесі виникають через непорозуміння у самій Партії регіонів. «Виходячи з історії взаємин Тігіпка з «регіоналами», я думаю, що це лише така тактична торгівля, тобто він хоче виторгувати собі поступки за кадровими питаннями. Думаю, що частково він цього досягне. Крім того, розвиток цих переговорів свідчить, що Тігіпко підкоряється волі «старших товаришів» і врешті-решт йде на їх умови. Я думаю, що зараз ця торгівля мотивується і деякими стратегічними, тактичними протиріччями в самій Партії регіонів і керівництві країни, зокрема, протиріччями, пов'язаними з різним ставленням до кадрового оновлення уряду. Іншими словами – Тігіпком грають», – стверджує В. Фесенко.

З іншого боку, за словами політолога, С. Тігіпко не має свого кадрового потенціалу для роботи в уряді. «Я не бачу нині в його партії людей, які були б за досвідом, статусом спроможні для рекомендації в уряді. Скоріше, йому можуть когось порадити», – уточнив він.

В. Фесенко прогнозує, що найбільші поступки для С. Тігіпка у переговорах про об'єднання можуть бути лише щодо партійних посад. Зокрема, він може стати першим заступником Партії регіонів, а декілька його регіональних керівників зможуть зайняти посади перших заступників партійних осередків. Це можливо, але не більше, уточнює політолог. В. Фесенко також не виключає можливості переходу до Партії регіонів лише С. Тігіпка, втім, за його словами, у «Сильної України» без нього малі шанси на виборах.

Найбільша передвиборча інтрига у Партії регіонів – хто очолить партійний список на виборах. На всіх попередніх виборах у партії був однозначний лідер – В. Янукович, який, ставши Президентом, не може бути першим номером у списку. Список претендентів на перший номер, який найчастіше називають експерти та ЗМІ, зводиться до чотирьох політиків: М. Азаров, А. Ключев, Б. Колесников і Ю. Бойко. Донедавна також не відкидалась версія про те, що список очолить віце-прем'єр С. Тігіпко, який раніше заявляв про злиття своєї партії «Сильна Україна» з ПР. Але оскільки впевненості в такому злитті все менше, ймовірність побачити С. Тігіпка на чолі списку «регіоналів» фактично нульова.

Щодо шансів Прем'єр-міністра М. Азарова стати першим номером у списку Партії регіонів, думки як у експертів, так і у самих «регіоналів», розходяться. З одного боку, фігура М. Азарова є найбільш компромісною з точки зору її сприйняття різними партійними групами, з іншого, очевидно, що антирейтинг Прем'єра дуже високий, і на чолі списку він може позбавити ПР декількох відсотків. До того ж, не виключається можливість заміни Прем'єра ще до виборів.

Нині настрої проти М. Азарова нарастають одночасно з кількох боків – як у депутатському корпусі, так і на Банковій. «Президент в принципі незадоволений роботою Кабінету Міністрів. Непопулярні реформи зроблено

погано. А те, що було зроблено добре – відіграно назад. Азаров зібрав весь негатив по податковій реформі, але замість того, щоб іти до кінця, злякався, що його змете вулиця – і включив задній хід», – розмірковує один з ідеологів Банкової.

Майданчиком для висловлення невдоволення М. Азаровим стали збори фракції «регіоналів» за його участі, які 11 січня відбулися в партійному кінотеатрі «Зоряний».

За словами присутніх, раніше ніколи депутати так відверто не критикували людину, яка формально обіймає посаду голови їхньої партії. Одна з причин – ускладнення участі багатьох представників Партії регіонів за мажоритарними округами через падіння підтримки серед населення партії в цілому, і її представників, зокрема. Воно зумовлене, на переконання «регіоналів», саме невдалою роботою уряду.

Наприклад, депутат Я. Сухий, який збирається балотуватися у Запоріжжі, за розповідями очевидців, заявив М. Азарову на фракції: «У мене складається враження, що ви і уряд саботуєте реформи, а не проводите їх».

Враховуючи, що Я. Сухий входить у групу власника заводу «Мотор-Січ» В. Богуслаєва і йтиме в окрузі за його підтримки, це один з доказів системного накопичення негативу серед великого капіталу Партії регіонів.

На те, що депутатів не чує «своя» ж влада, поскаржився ще один майбутній мажоритарник від Партії регіонів – Г. Смітюх, який балотуватиметься по Волинській області.

Далі на засіданні на закид Прем'єра, що треба іти в народ і пояснювати суть реформ, відповів керівник фракції ПР О. Єфремов: «Як пояснювати чорнобильцям, якщо раніше вони отримували чотири тисячі гривень, а тепер – півтори тисячі?». «Чому ми у Верховній Раді повинні виступати адвокатами неякісних законопроектів уряду?» – переповідають його слова свідки зборів.

Цікаво, що після появи першої інформації про конфліктне засідання за участю М. Азарова його служби намагалися виступити зі спростуванням, повідомивши, що депутати й М. Азаров оцінили спільну роботу в минулому році на «добре» і «жодних підвищених тонів під час засідання чути не було».

Голова Центру прикладних політичних досліджень «Пента» В. Фесенко, коментуючи інформацію про суперечки під час зустрічі Прем'єра М. Азарова з фракцією Партії регіонів, пояснив їх наявністю внутрішніх суперечностей у Партії регіонів, які, за словами політолога, будуть і надалі загострюватися, оскільки абсолютно очевидно, що на цих виборах прохідна частина списку Партії регіонів буде меншою, по-перше, через змішану систему виборів, по-друге, через зниження рейтингу партії. Відповідно, боротьба інтересів буде загострюватися. Крім того, на переконання В. Фесенка, вже як мінімум півроку очевидно є проблема наростання протиріч у різниці підходів до проведення реформ, до економічної політики між Адміністрацією Президента і Кабміном.

Що стосується безпосередньо зустрічі М. Азарова з фракцією – це вже прояв невдоволення урядом і окремими його діями в законопроектній політиці, вважає політолог. «Це приховане політичне невдоволення, оскільки

багато «регіоналів» вважають, що неефективна робота уряду знижує рейтинг партії. Так що проблеми є, і завдання внутрішньої консолідації «регіоналам» також доведеться вирішувати. Ця проблема для них не менш актуальна, ніж для багатьох опозиційних сил», – підкреслив В. Фесенко.

«Для Азарова ризику, звичайно, є. Критична маса наростає, і питання тільки в тому, коли Президент дозріє до відповідного рішення. Я думаю, що тут ще питання в ступені готовності його кандидата на прем'єрство. Є ще й друга сторона проблеми, найскладніша – справа в тому, що Азаров не тільки Прем'єр-міністр, але ще і формальний лідер ПР. Відповідно, головний претендент на перший номер списку. А оскільки рейтинги впали, тепер перед «регіоналами» стоїть дуже складна технологічна проблема – кого ставити на чолі списку. Більш-менш оптимального вирішення цієї проблеми немає. І питання про те, коли знімати Азарова, буде все більш і більш актуалізуватися в міру наближення парламентських виборів. Тут два варіанти вирішення: або навесні, щоб був час для підготовки до виборів з новим Прем'єром, або після виборів», – резюмував експерт.

На думку експертів, якщо питання відставки М. Азарова виникне до парламентських виборів, то це можливо лише за умови підібрання кандидатури «технічного» прем'єр-міністра з нульовим рівнем амбіцій, який би при цьому влаштовував усі внутріпартійні групи. Такого в середовищі Партії регіонів просто немає – за винятком хіба що С. Арбузова, який за рік керівництва Нацбанком набрався досвіду і про якого дедалі частіше кажуть як про «ідеального прем'єра» для Президента В. Януковича.

Зрозуміло, що жоден з традиційних кандидатів на уряд – ні А. Клюєв, ні Ю. Бойко, ні С. Тігіпко – не захочуть ризикувати та йти на посаду на декілька місяців, що залишилися до виборів. Крім того, жоден з них не викликає беззастережної довіри у В. Януковича і не забезпечує балансу між групами впливу всередині влади, який виник завдяки приходу М. Азарова.

Крім того, нинішній Прем'єр ще не зібрав весь соціальний негатив. Тому залишається інший варіант, що перестановки обмежаться міністрами, а М. Азаров допрацює на посаді до формування нового уряду.

У будь-якому випадку, очевидно, що після виборів у жовтні 2012 р. Кабінет Міністрів стане заручником консолідації 226 голосів у новому парламенті. За чинною Конституцією, глава уряду не зобов'язаний скласти повноваження перед новообраною Верховною Радою. Він втрачає посаду лише після виборів Президента. Але очевидно, що нова конфігурація у Верховній Раді вимагатиме задоволення апетитів груп впливу, а також створення умов для нового ривка для самого В. Януковича, завданням якого є перемога в 2015 р. Тому пошук формату участі Партії регіонів у виборах автоматично тягне за собою пошук відповіді на питання – що робити з нинішнім урядом.

Сьогодні головним претендентом на місце М. Азарова є голова виборчого штабу Партії регіонів на наступних парламентських виборах А. Клюєв. До штабу також залучено групу політтехнологів, дехто з яких працював на помаранчеву команду. Так, за інформацією джерел в оточенні

першого віце-прем'єра, до його креативного штабу тепер входять С. Гайдай (на виборах-2010 підтримував Ющенка), Т. Березовець (працював у штабі Тимошенко) і В. Бала.

Коментуючи призначення А. Ключова головою виборчого штабу Партії регіонів, політологи називають його очікуваним. А. Ключов не новачок в організації виборчих кампаній «регіоналів». На виборах 2004 р. він був одним з керівників президентської кампанії В. Януковича. У нинішній парламентській кампанії А. Ключову поставлено завдання добитись для партії влади результату, необхідного для створення більшості у парламенті. А ставкою у цій грі – вважають аналітики – для першого віце-прем'єра стане прем'єрська посада, на яку він зможе претендувати у разі успіху.

За словами директора школи політичної аналітики Києво-Могилянської академії О. Гараня, в руках у А. Ключова – реальні важелі та неабиякий досвід застосування адміністративних методів у виборчих кампаніях «регіоналів». Політолог не відкидає варіанту, що у разі вдалого проведення кампанії цілком можливим є прем'єрство А. Ключова. Але, з іншого боку, така фігура на чолі уряду навряд чи влаштує Президента. «Адже М. Азаров, – хай він і не популярний, – проте цілком влаштує В. Януковича, оскільки достатньою мірою віддалений від інших груп впливу. А. Ключов – це якраз центр впливу, і тут є небезпека порушення балансу всередині самої Партії регіонів», – пояснює експерт.

Директор соціологічної служби «Український барометр» В. Небоженко висловив думку, що А. Ключов на чолі виборчого штабу – це форма шантажу В. Януковича. Іде торг саме про прем'єрську посаду. На думку політолога, якби А. Ключов став прем'єр-міністром, його б рейтинг значно зріс, що було б не потрібно Президентові В. Януковичу.

Крім того, В. Небоженко вбачає зародки конфлікту всередині Партії регіонів через призначення головою виборчого штабу А. Ключова. «Голова партії Азаров, а штаб очолює Ключов. З погляду політології партії це неправильно, це шлях до конфлікту», – вважає політолог.

А от голова правління Центру соціологічних та політологічних досліджень «Соціовимір» С. Таран упевнений, що «А. Ключов не зможе дати бажаний результат на виборах, попри весь його досвід застосування адмінресурсу. Адже рейтинг Партії регіонів котиться вниз, і бажаний результат неможливо намалювати у пропорційній частині списку». Інша справа – мажоритарники. Тут є шанси дати більшість для Партії регіонів, і саме на це буде робитися ставка. Але, швидше за все, А. Ключов до цього не буде причетним, оскільки у мажоритарних округах вибори контролюватиме Адміністрація Президента, яка має значно більше важелів впливу.

На думку С. Тарана, це означає, що перед А. Ключовим поставили завдання, яке практично неможливо виконати, і це зроблено свідомо. Останнім часом В. Янукович усе більше робить ставку на президентську Адміністрацію та на власну сім'ю, і все далі відсуває Партію регіонів. І зараз, даючи шанс А. Ключову проявити себе там, де шансів на успіх дуже мало, В. Янукович, у випадку невдачі, звільняється від політичних та моральних

зобов'язань перед групою А. Ключова та дістає можливість проводити свою власну політику.

«Майбутня більшість у парламенті формуватиметься не Ключовим. Її формуватиме Адміністрація Президента і Янукович. І я дуже сумніваюся, що Ключову дадуть можливість істотно впливати на склад Кабінету Міністрів, – не кажучи вже про те, щоб самому стати прем'єром», – вважає С. Таран.

Що стосується різних груп впливу всередині Партії регіонів, то, як констатують політологи, з приходом В. Януковича на президентський пост серед них встановився певний баланс сил, який зберігається до сьогодні. Як відомо, провідні групи у партії влади контролюються найбагатшими представниками бізнес-еліти «регіоналів» – Р. Ахметовим, А. Ключовим, Д. Фірташем. Потрібно сказати, що всі три групи зуміли протягом минулого року отримати нові економічні об'єкти і просунути своїх протеже на посади, які передбачають контроль за фінансовими потоками. Група Д. Фірташа зуміла покращити становище підконтрольних підприємств і придбати нові. А. Ключов був призначений головою групи з реформування НАК «Нафтогаз Україна». Р. Ахметов зовсім недавно отримав контрольний пакет акцій «Київенерго».

Незважаючи на різке погіршення економічної ситуації, Банкова поки утримується від різких кадрових рішень в уряді. Свої пости зберігають і люди, близькі до власника СКМ Р. Ахметова, і представники команди першого віце-прем'єра А. Ключова, і члени «газової» групи Фірташа – Львовчкіна. Звільнити членів Кабміну, які несуть безпосередню відповідальність за стан справ в країні, главі держави не дозволяють ризики можливого виникнення внутрішньої опозиції в партії влади. Адже ймовірність того, що, опинившись без роботи, колишні соратники почнуть власну політичну гру, досить висока. Проте останнім часом В. Янукович у кадровій політиці став все менше уваги приділяти інтересам своїх ключових політичних партнерів. Система стримування і противаг, спочатку закладена в основу відносин В. Януковича з оточенням, в останній рік змінилася посиленням групи впливу «сім'ї», провідне становище у якій займають сини Президента. Ключові портфелі у владі сьогодні контролюють люди, близькі безпосередньо до глави держави.

Тим часом, один з найвпливовіших «регіоналів», народний депутат від Партії регіонів Р. Ахметов заявив, що не має наміру балотуватися до Верховної Ради на наступних парламентських виборах. «Я не збираюся йти в парламент, але благодійністю займатися буду», – сказав він у селі Волоське Дніпропетровської області.

Вперше інформацію про те, що Р. Ахметов може не брати участь у майбутніх виборах до Верховної Ради, озвучив В. Янукович у червні в інтерв'ю журналістам у своїй резиденції в Межигір'ї. За його словами, народний депутат і бізнесмен Р. Ахметов розмірковує, чи йти йому знову в депутати чи ні. Президент тоді сказав, що він нещодавно зустрівся з Р. Ахметовим, і той пояснив, що Партію регіонів покидати не хоче, а от чи балотуватися йому на майбутніх парламентських виборах, він ще не вирішив.

Відсутність Р. Ахметова в списках Партії регіонів практично не позначиться на її рейтингах, а ось питома вага групи Ахметова в цій політсилі може зменшитися, вважає професор політології Національного університету «Києво–Могилянська академія» О. Гарань.

«Те, що Р. Ахметов не балотуватиметься у Верховну Раду на наступних парламентських виборах, може говорити про дві речі. По-перше, можливо між В. Януковичем і Ахметовим були укладені певні домовленості по відході Ріната Леонідовича від публічної політики. А по-друге, можливо, Ахметов хоче піти по стопах В. Пінчука – відійти від політики і зосередитися на бізнесі та громадській діяльності. І це буде правильно, тому що відбудеться хоч і формальне, але відділення влади від бізнесу», – вважає О. Гарань.

Водночас, за словами політолога, залишається актуальним питання, якою буде квота Р. Ахметова в списках Партії регіонів. Не виключено, що вона буде меншою, ніж у списках на минулих виборах, особливо якщо його люди не зможуть пройти в парламент за мажоритарними округами, вважає він.

На думку політолога В. Фесенка, заява Р. Ахметова про відмову від участі у наступних парламентських виборах є не тільки і не стільки ініціативою самого Р. Ахметова, а швидше, таким собі колективним рішенням. Експерт нагадав, що цю заяву Президент В. Янукович «анонсував» ще в червні поточного року. Найбільш імовірною причиною цього рішення, на думку В. Фесенка, послужило усвідомлення в рядах Партії регіонів того, що ігнорування народним депутатом Р. Ахметовим засідань у Верховній Раді, перш за все, негативно позначається на репутації Партії регіонів, а вже в останню чергу, на репутації самого депутата Р. Ахметова. Хоча, можливо, це зроблено для того, щоб поступово знизити вплив самого Р. Ахметова на політику, припускає політолог.

Характерною особливістю внутрішньопартійної ситуації у «регіоналів» напередодні парламентських виборів можна вважати вихід внутрішніх конфліктів за рамки традиційного протистояння груп впливу і локалізацію їх на рівні регіонів. Перший і головний каталізатор цих конфліктів – прийдешні парламентські вибори, а саме їх мажоритарна складова.

Майже кожен округ може стати потенційним осередком конфлікту. Навіть у тому випадку, якщо кандидатура від партії буде остаточно і безповоротно узгоджена з Києвом, на окрузі може з'явитися кандидат, не згодний з рішенням керівництва партії, і спробувати взяти участь у виборах самовисуванням. Більше того, може так статися, що партійний бренд до моменту виборів буде працювати в мінус, а це значить – невдоволені самовисуванці отримають нехай і невелику, але перевагу над офіційними кандидатами від Партії регіонів. Це сплутає карти «регіоналів» на місцях на радість опозиціонерів і кандидатів, які не пов'язують своє майбутнє з жодною з політичних партій. У цьому контексті перед владою стоїть ще одне завдання – в областях з низькою електоральною підтримкою Партії регіонів провладний кандидат не повинен асоціюватися з цією самою владою.

Тому на наступних парламентських виборах можна передбачити появу щонайменше двох типів кандидатів. У областях зі стабільною підтримкою

Партії регіонів будуть висуватися безпосередньо від материнської структури. Натомість там, де Партія регіонів очолює антирейтинги, кандидати від влади мають балотуватися або самовисуванцями, або від дрібних політичних сил.

Другий каталізатор конфліктів всередині Партії регіонів – адміністративна реформа, розпочата Президентом. Ця реформа сприяє поступовому переходу владних повноважень від місцевих чиновників у центр. Це означає – влади на місцях стане менше і її перестане вистачати на всіх. Найпоказовіший приклад – скорочення кількості заступників губернаторів. Десятки вельми впливових у регіонах людей залишаться без роботи. Звичайно, багато хто з великих чиновників, що втратили роботу, спробують поборотися за голоси виборців на мажоритарному окрузі, знову ж таки загострюючи конкуренцію серед представників Партії регіонів.

Третій каталізатор – падіння рейтингу Партії регіонів. Якщо воно продовжиться, то багато впливових «регіоналів» на місцях, та й у Києві, можуть вирішити не пов'язувати своє майбутнє з ПР, а спробувати щастя в нових проектах, які теоретично можуть виникнути на місці Партії регіонів. Ці розриви будуть болісними і напевно пройдуть не без взаємних звинувачень і локальних війн компроматів. Ці конфлікти можуть виявитись особливо жорсткими, тому що в них візьмуть активну участь «регіонами», ображені розподілом мажоритарних округів і втратою влади, пов'язаної з адміністративною реформою.

На сьогоднішньому етапі хвилю внутрішніх конфліктів у Партії регіонів можна зупинити, вважають експерти. Для цього потрібно переглянути принципи партійного управління, намагаючись до мінімуму звести кулуарність у прийнятті рішень. Наприклад, грамотно проведені праймеріз для відбору кандидатів на мажоритарні округи могли б істотно зняти напругу на місцях. Вони дозволили б красиво вийти з ситуації з тими київськими «регіоналами», яких не можна не пустити до Верховної Ради за минулі заслуги, і поява яких на мажоритарних округах може призвести до конфліктів з місцевою елітою.

Крім того, необхідно кардинально переглянути інформаційну політику і влади, і партії. Все, що виходить від членів партії, повинно, принаймні, жорстко контролюватися, щоб ті конфлікти, які неминуче виникають і будуть виникати, залишалися всередині, не прориваючись назовні.

Нинішня влада достатньо стабільна та, крім іншого, не має сильних опонентів. Вона здатна проконтролювати і вибори за партійними списками, і по мажоритарних округах. Тож особливих загроз та сюрпризів для Партії регіонів на майбутніх виборах до Верховної Ради експерти не прогнозують.

Розвиток української економіки: прогнози на 2012 р.

(Закінчення. Початок у попередньому випуску).

2. Прогнози розвитку української економіки у 2012 р.

Слід зазначити, що фундаментальні внутрішні чинники, які визначали розвиток української економіки, протягом 2011 р. суттєвих змін не зазнали. Ідеться, зокрема, про суспільні, у тому числі й економічні відносини в Українській державі, структуру вітчизняної економіки та її залежність від стану й динаміки світової економіки та ін. Правда, 2011 р. вніс деяку свою специфіку в дію перелічених чинників. Це, зокрема, високі ціни на енергоносії, особливо на природний газ, що імпортується з Росії, загроза розгортання другої хвилі глобальної фінансово-економічної кризи й пов'язане з цим загострення конкуренції на зовнішніх ринках, невизначеність щодо результатів подальших відносин України з Міжнародним валютним фондом (МВФ). Зазначені обставини значною мірою обумовили й характер прогнозів розвитку української економіки у 2012 р., що складались як урядовцями, так і незалежними експертами.

Більшість цих прогнозів так чи інакше пов'язані з підготовленим урядом Державним бюджетом України на 2012 р., що вже набрав силу закону. Практично до останнього моменту зберігалась і певна інтрига, поки Кабінет Міністрів не визначився з тим, який варіант бюджету на 2012 р. обрати остаточно – помірний чи консервативний. Вибір залежав від результатів переговорів з Росією щодо ціни на природний газ та перспектив поновлення кредитування України з боку МВФ. Оскільки ні в тому, ні в іншому випадку досягти бажаних для України домовленостей не вдалося, то уряд зупинився на консервативному варіанті, який у подальшому й було ухвалено парламентом і підписано Президентом.

Показники державного та зведеного бюджетів розраховувалися, виходячи з приросту реального ВВП на рівні 3,9 %, а величини номінального ВВП – на рівні 1,5 млрд грн. Інфляція (приріст споживчих цін) прогнозується на рівні 7,9 % на рік. Під час формування бюджету на 2012 р. враховувалось, що середньорічна ціна імпортного газу становитиме 416 дол. за 1 тис. куб. м. У Державному бюджеті прогнозується, що обсяги українського експорту товарів і послуг у 2012 р. зростуть на 6,3 %, а імпорту – на 6,4 %.

Доходи державного бюджету України у 2012 р. заплановані в обсязі 332,8 млрд грн, а видатки – 358,1 млрд грн. Граничний обсяг дефіциту держбюджету повинен становити 25,1 млрд грн (або 2,5 % ВВП). Доходи ж зведеного бюджету, на що особливо звертає увагу, наприклад, оглядач «Дзеркала тижня», передбачені в обсязі 424,1 млрд грн (або на 4,4 млрд грн менше, порівняно з першим читанням законопроекту), а видатки зведеного бюджету на 2012 р. передбачені в обсязі 473,6 млрд грн (або на 8,7 млрд грн більше) (*Дзеркало тижня. – 2011. – № 47. – С. 3*).

Законом про Держбюджет встановлено граничний обсяг державного

боргу на 31.12.2012 р. в сумі 415,3 млрд грн. Оглядачі ж ЗМІ підкреслюють, що це дасть змогу урядові зробити запозичень на 98 млрд грн.

Передбачена мінімальна заробітна плата в 1073 грн станом на 1 січня 2012 р. й 1134 грн – станом на 1 грудня 2012 р. І знову оглядачі ЗМІ звернули увагу на те, що темпи зростання мінімальної зарплати у 2012 р. (+5,6 %) нижче від темпів інфляції. Що ж стосується прожиткового мінімуму, то темпи його зростання протягом 2012 р. (1017 грн станом на 1 січня 2012 р. й 1095 грн станом на 1 грудня 2012 р.) у цілому збігаються з темпами офіційно прогнозованої на 2012 р. споживчої інфляції.

Увага, яку експерти та ЗМІ традиційно приділяють аналізу параметрів Державного бюджету, пояснюється ключовою роллю цього фінансового інструменту в системі державного управління українською економікою. Не став у цьому плані виключенням і Державний бюджет на 2012 р. Тим більше, що з його параметрами через систему прямих і зворотних зв'язків тісно пов'язані інші елементи вітчизняної економіки й у державному, й у приватному її сегменті.

Причому об'єктом експертної дискусії Держбюджет-2012 став ще в процесі його розгляду в парламенті. Щоправда, враховуючи змістовну різницю між документом, ухваленим у першому читанні, та документом, остаточно затвердженим Верховною Радою та підписаним Президентом, цілий ряд зауважень експертів й оглядачів ЗМІ можна вважати застарілими. Тому під час аналізу ми звертатимемо увагу лише на ті з них, які не втратили своєї актуальності й на сьогодні.

Зокрема, нині оцінки темпів економічного зростання в Україні, зроблені багатьма експертами, близькі до урядових. Раніше ці розбіжності були помітно більше. В основному це пов'язано з відмовою уряду від більш оптимістичних варіантів розвитку української економіки й орієнтацією на консервативніші сценарії розвитку.

Як зазначалося вище, відповідно до Державного бюджету 2012 р. річний приріст ВВП в Україні становитиме 3,9 %. Такий прогноз і МВФ. Фахівці Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР) у 2012 р. збільшаться на 3,5 %. Відповідно ж до прогнозу, озвученого фахівцями ряду вітчизняних банків та інвестиційних компаній, був даний прогноз приросту ВВП України в межах 3,0–4,0 % (Dragon Capital, ІК Тройка Діалог Україна) (*Контракти. – 2011. – № 51–52. – С. 24*).

Консенсус-прогноз, зроблений групою експертів з макроекономіки в грудні 2011 р. для ділового журналу «Експерт Україна», передбачає приріст українського ВВП на рівні 3,6 % (медіана оцінок). При чому і тут мали місце доволі помітні розбіжності в індивідуальних експертних оцінках річного приросту ВВП: від 2,5 до 4,0 %. Це ж стосується й оцінки номінального ВВП. Його консенсус-прогноз на 2012 р. становить 1471 млрд грн при розбіжності мінімальних та максимальних оцінок у межах 1231–1510 млрд грн. До зазначеної групи експертів-прогнозистів входять аналітики з таких організацій: «Райффайзен Банк Аваль», Capital Times, Dragon Capital, FOREX club в Україні, MMCIS FOREX GROUP, Міжнародний центр Блейзера, ІК

Сjrhfn і Міжнародний центр перспективних досліджень (*Експерт Україна*. – 2011. – № 49–50. – С. 40–43).

Стосовно ж рівня споживчої інфляції (індексу споживчих цін) спостерігаються вельми значні розбіжності в оцінках незалежних експертів. Причому оцінки експертів, опитаних редакцією ділового тижневика «Контракти», хоча дещо песимістичні за офіційні, але мають відносно невеликий розмах варіації й перебувають у межах 8–10,5 %. А консенсус-прогноз споживчої інфляції на 2012 р. фахівців, опитаних діловим журналом «Експерт Україна», хоча і становить 9,1 % (грудень до грудня), але спирається на значно більшу варіацію індивідуальних експертних оцінок у межах 6,2–14,0 %. Причому індивідуальні оцінки середньорічної споживчої інфляції на 2012 р., що давались експертами цієї групи, перебували в межах 4,1–15,9 %.

Враховуючи доволі складну для України як зовнішню, так і внутрішню економічну, соціальну й політичну ситуацію в 2012 р., важко зрозуміти логіку формування низьких експертних оцінок споживчої (і, до речі, не лише споживчої) інфляції в Україні на цей період. Низькі експертні оцінки інфляції видаються менш обґрунтованими, ніж середні й навіть високі з таких причин.

Адже на користь утримання інфляції в Україні в 2012 р. на низькому рівні працюватиме лише прагнення влади стримати зростання цін аж до кінця жовтня 2012 р., коли мають відбутися вибори до Верховної Ради. Щодо наявності в діючої української влади таких прагнень єдиної думки дотримуються практично всі незалежні експерти. Утім, інші чиновники, що сприяли низькій інфляції в Україні в 2011 р., уже не будуть настільки ж сприятливими для вітчизняної економіки у 2012 р.

Загальновизнано, що боргова криза в єврозоні негативно впливатиме на можливості нарощування обсягів українського експорту не лише до Європейського Союзу, а й на інші зарубіжні ринки. До цього слід додати, що, як зазначалося вище, ситуація на світовому ринку чорних металів, а останнім часом – і продукції хімічної промисловості вельми неоднозначна. І це також стримуватиме розвиток українського експорту товарів і послуг. Водночас чинники формування поставок імпортованих товарів і послуг в Україну аж ніяк не сприятимуть обмеженню обсягів імпорту. Адже ціна на енергоносії й насамперед на імпортований природний газ залишається високою, а революційних зрушень у розвитку енергоощадних технологій та імпортозамінних виробництв в Україні не відбулося.

Консенсус-прогноз, складений незалежними макроекономістами для журналу «Експерт Україна», передбачає, що у 2012 р. обсяги експорту товарів і послуг з України становитимуть 95,0 млрд дол., а обсяги імпорту – 105,5 млрд дол., тобто і в тому, і в іншому випадку перевищуватимуть рівень 2011 р. Однак при цьому не лише збережеться, а найімовірніше й дещо зросте від’ємне сальдо української зовнішньої торгівлі, яке тягнутиме за собою, як і в 2011 р., формування від’ємного сальдо рахунку поточних операцій у платіжному балансі України на 2012 р.

Консенсус-прогноз сальдо рахунку поточних операцій платіжного

балансу України, складений згадуваною вище групою експертів, у 2012 р. буде від'ємний і становитиме 9,5 млрд дол. США, тобто буде близьким до рівня 2011 р. Індивідуальні ж експертні оцінки сальдо рахунку поточних операцій платіжного балансу України всі від'ємні й коливаються в межах від 4,6 млрд дол. США до 11,4 млрд дол. США. І хоча консенсус-прогноз, як, до речі, й індивідуальні експертні оцінки, сальдо рахунку операцій з капіталом та фінансових операцій платіжного балансу України на 2012 р. позитивне й становить 6,5 млрд дол., однак через значне від'ємне сальдо поточного рахунку зведений платіжний баланс України на 2012 р. буде від'ємним – приблизно на рівні 3,0 млрд дол. США. Це, мабуть, трохи перевищуватиме рівень 2011 р. При цьому консенсус-прогноз притоку прямих іноземних інвестицій (ПІ) в Україну в 2012 р. буде близький до рівня 2011 р. і становитиме 6,0 млрд дол. США. Але навіть таке надходження ПІ не зможе змінити платіжний баланс на 2012 р. з від'ємного (негативного) на позитивний.

Як бачимо, тиск на стабільність обмінного курсу гривні посилюється. Недарма його консенсус-прогноз на кінець 2012 р. становив 8,36 грн/дол. США, а середньорічний – 8,23 грн/дол. За прогнозом МВФ, гривня подешевшає до 8,41 грн/дол. Падіння ж обмінного курсу гривні означає, що в НБУ значно скорочується можливість маневру в проведенні доволі жорсткої монетарної політики як засобу придушення інфляції, як це, наприклад, було у 2012 р.

Отже, зовнішньоекономічні відносини України в 2012 р. не сприятимуть НБУ при проведенні антиінфляційної політики. Тому доволі значна кількість експертів вважає, що Україні вкрай необхідне поновлення співробітництва з МВФ та отримання траншів кредиту від цієї організації. З іншого боку, так само висловлюється сумнів щодо парламентських виборів наприкінці жовтня 2012 р., діюча українська влада піде на підвищення цін на газ для населення.

На необхідності поновлення співробітництва нашої держави з МВФ та отриманні Україною нових траншів кредиту цієї міжнародної фінансової організації експерти наголошують й через скорочення у 2011 р. офіційних резервних активів НБУ. Якщо наприкінці червня 2011 р. вони сягнули максимального за часи незалежності рівня (у номінальному обчисленні) – 37 584 млн дол. США, а в кінці листопада 2011 р. – 32 408 млн дол., або на 13,8 % менше від їх «пікового» значення в середині 2011 р. І це при тому, що у 2011 р. єдиним валютним потрясінням в Україні був підвищений попит населення на ВКВ, особливо у зв'язку зі запровадженням паспортного режиму її придбання. Умови ж надходження іноземної валюти в Україну були близькі до середніх за багато років.

У 2012 р. деякі експерти прогнозують скорочення міжнародних резервів НБУ до 25,2 млрд дол. США. Є й такі, які вважають, що зазначені резерви, навпаки, зростуть до 35,8 млрд дол. США. При цьому зазначається, що збільшенню надходжень ВКВ в Україну сприятиме проведення Євро-2012. У цілому ж переважають доволі помірковані оцінки величини офіційних резервних активів Національного банку України у 2012 р. в межах

31,4–32,6 млрд дол. США. На користь таких оцінок свідчить й певне зниження потреби державного та приватного секторів української економіки у фінансових ресурсах для обслуговування та погашення своєї внутрішньої та зовнішньої заборгованості у 2012 р. порівняно з 2011 р.

Хоча вельми неоднозначні перспективи розвитку світової економіки роблять такі прогнози доволі хиткими. Тому не варто розраховувати на монетарну політику НБУ як на доволі потужний інструмент стримування інфляційних процесів в Україні у 2012 р., як це було в 2011 р.

Водночас існують цілком умотивовані сумніви, що перешкоджатиме розвитку інфляційних процесів й внутрішньоекономічна ситуація в Україні. Так, згідно із середньою експертною оцінкою промислове виробництво зросте в 2012 р. на 4,0 % (при коливанні індивідуальних експертних оцінок у межах 2,5–7,0 %). А це нижче, ніж у 2011 р. приблизно на 3–відсоткових пункти.

Не варто розраховувати й на повторення в 2012 р. рекордних минулорічних досягнень вітчизняного сільського господарства. Адже, як свідчить багаторічний досвід спостережень, виключно сприятливі погодні умови для розвитку сільського господарства, які було в 2011 р., не трапляються два роки поспіль. Вже лише з цієї причини більшість експертів прогнозує незначне (у межах 2–6 %) скорочення обсягів сільськогосподарського виробництва в 2012 р. порівняно з 2011 р.

До того ж рекордним досягненням 2011 р. аграрний сектор завдячує насамперед рослинництву. Адже ситуація у вітчизняному тваринництві, особливо в скотарстві, далеко не найкраща. І фахівці згодні, що в 2012 р. вітчизняне скотарство з кризової ситуації ще не вийде. Тому прогнози незначного спаду в аграрному секторі України в 2012 р. цілком обґрунтовані.

У 2012 р., згідно з прогнозами експертів, варто очікувати на подальше скорочення безробіття в Україні. Середні оцінки рівня безробіття в Україні в 2012 р., розраховані за методикою МОП, становлять 7,2–7,3 %, а мінімальне та максимальне значення сягають відповідно 6,5 і 8,2 % (*Експерт Україна. – 2011. – № 49–50. – С. 41*). А це в будь-якому випадку менше, ніж було в I– III кв. 2011р.

Таким чином, приведений вище аналіз розвитку української економіки в 2011 р. ділових очікувань суб'єктів вітчизняного ринку та прогнозів експертів на майбутнє демонструє, що в 2012 р. найімовірніше доволі помірне зростання української економіки. Утім, існують також вельми потужні зовнішні та внутрішні фактори, що можуть негативно вплинути на сприятливий перебіг економічної ситуації в Україні (*При підготовці роботи були використані такі джерела інформації: Версти.com (<http://versii.com.ua>). – 2011. – 2.11; Верховна Рада України. Офіційний веб-сайт (<http://portal.rada.gov.ua>); Главком; Новості політики и економіки (<http://ндфмсць.ua>). – 2011. – 22.12; Деловая столица. – 2011. – № 31–33, 46, 49, 51–52; Державна служба статистики (www.ukrstat.gov.ua); Дзеркало тижня. – 2011. – № 37, 43, 44, 46–48; Експрес. – 2011. – № 138; Інвестгазета. – 2011. – № 45, 46; КИД (<http://zadonbass.org>). – 2011. – 26.12; Коментарь. – 2011. – № 37, 40, 41, 43, 45–48; Коммерсантъ Украина. –*

2011. – № 194; *Контракти*. – 2011. № 50, 51–52; *Корреспондент.net* (<http://ua.Korrespondent.net>). – 2011. – 22.12; *Левый берег* (<http://economics.Lb.ua>). – 2011. – 21.10; 11, 16.11; 15.12; *Минфин.com.ua* (<http://minfin.com.ua>). – 2011. – 14.12; *Національний банк України. Офіційне інтернет–представництво* (www.banki.gov.ua); *Независимое Бюро Новостей* (<http://nbnews.com.ua>). – 2011. – 21, 23.12; *Николаевские Вести* (<http://nikvesti.com>). – 2011. – 19.10; *Паралелі* (<http://paralleli.ua>). – 2011. – 7.11, 23.12; *Урядовий портал* (<http://kmi.gov.ua>); *ФЛОТ2017* (<http://flot2017.com>). – 2011. – 15, 16.12; *Фокус*. – 2011. – № 47; *Четверта Влада* (<http://4vlada.net>). – 2011. – 16, 21.12; *Экономические известия*. – 2011. – № 201, 232; *Експерт Україна*. – 2011. – № 49–50; *GolosUA.com* (<http://www.golosua.com>). – 2011. – 26.12; *Regnum* (<http://www.regnumi.ru>). – 2011. – 26.12; *TopMedia* (<http://topmedsa.com.ua>). – 2011. – 28.10).

ЗАКОНОДАВЧА ВЛАДА

Голова Верховної Ради України В. Литвин заявляє, що ВР робить свій внесок у формування політики держави, спрямованої на викорінення проявів усіх форм нетерпимості, ксенофобії та антисемітизму. Про це, як повідомили у в прес-службі парламенту, йдеться у зверненні спікера до учасників Міжнародної конференції «Ніколи більше: вшанування пам'яті жертв Голокосту, запобігання злочинам проти людства. Висловися проти нетерпимості, расизму, екстремізму, негативізму, антисемітизму», яка проходитиме в Москві 25–27 січня.

«Звертаючись до вас з нагоди відкриття конференції, хочу висловити впевненість, що нинішній захід стане помітним внеском у справу викорінення расизму, екстремізму, антисемітизму та національної нетерпимості в наш непростий час», – ідеться в листі.

За словами В. Литвина, Україна є поліетнічним, багатоконфесійним і політично плюралістичним суспільством, тому в державі, де проживають представники близько 130 національностей, міжетнічна толерантність є надійною запорукою стабільності і спокою. «Ми виходимо з важливості узгоджених і скоординованих дій у сфері боротьби з проявами антисемітизму, расизму та національної нетерпимості, приділяючи особливу увагу належному вихованню молоді та зміцненню суспільної атмосфери, де немає місця ксенофобії та екстремізму. Приклад таких зусиль – діяльність фінансованих державою освітніх установ – близько 3 тис. шкіл і 2 тис. дошкільних навчальних закладів, в яких навчальний процес здійснюється мовами національних меншин», – зазначив спікер.

В. Литвин підкреслив, що Верховна Рада Україна робить свій внесок у формування політики держави, спрямованої на викорінення проявів усіх форм нетерпимості, ксенофобії та антисемітизму». У центрі постійної уваги – удосконалення відповідних правових норм, насамперед у сфері підвищення

відповідальності за злочини, скоєні на ґрунті національної, расової, релігійної чи інших форм нетерпимості й ненависті», – зазначив він.

«Виняткове значення для українського суспільства має усвідомлення Голокосту та належна пам'ять жертв цієї трагедії. Вивчаючи історію Голокосту, ми зміцнюємо взаємоповагу у відносинах між людьми та запобігаємо ворожнечі за національною ознакою, оскільки йдеться про право людини на життя, право на пам'ять», – заявив спікер. «Неможливо швидко переробити світ, але завжди робити його добрішим, людянішим – це ключове завдання кожного з нас», – підсумував В. Литвин (*ForUm* (<http://ua.for-ua.com>)). – 2012. – 25.01).

Заступник Голови Верховної Ради України М. Томенко вважає, що оптимізація та реорганізація закладів охорони здоров'я повинна проводитися лише за згодою мешканців територіальних громад.

М. Томенко зауважив, що незважаючи на дію конституційно закріплених норм щодо заборони скорочення існуючої мережі державних та комунальних закладів охорони здоров'я, останнім часом почастишали випадки закриття лікарень, їх непродумана та неефективна оптимізація чи реорганізація. Віце-спікер повідомив, що з метою захисту конституційного права кожного громадянина на охорону здоров'я, якісну, кваліфіковану та вчасну медичну допомогу він спільно з народним депутатом С. Шевчуком зареєстрував у парламенті законопроект про внесення змін до ст. 16 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (щодо реорганізації закладів охорони здоров'я).

За словами М. Томенка, цим законопроектом передбачається, що оптимізація, реорганізація або ліквідація комунальних закладів охорони здоров'я допускається лише за згодою територіальної громади (загальних зборів) села, селища, міста або на підставі результатів місцевого референдуму.

Політик наголосив, що внесення відповідних змін до ст. 16 Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» дасть змогу територіальним громадам безпосередньо впливати на процеси оптимізації, реорганізації або закриття комунальних закладів охорони здоров'я. Крім того, переконаний віце-спікер, це сприятиме посиленню громадського контролю за діяльністю відповідних органів виконавчої влади і унеможливить випадки необґрунтованого закриття лікарень (*Сайт Верховної Ради України* (portal.rada.gov.ua)). – 2012. – 25.01).

Члени комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності та працівники секретаріату взяли участь в круглому столі, присвяченому презентації та обговоренню проекту Кримінального процесуального кодексу крізь призму експертного висновку Ради Європи.

Захід проведено Радою Європи та Адміністрацією Президента України в

рамках спільної програми Європейського Союзу і Ради Європи «Посилення боротьби з жорстоким поводженням та безкарністю».

Проект Кодексу підготовлено за результатами опрацювання рекомендацій і пропозицій, викладених у експертному висновку Ради Європи, який було надано Адміністрації Президента України у грудні 2011 р. Президент України вніс проект КПК до Верховної Ради 12 січня 2012 р.

У засіданні круглого столу також взяли участь представники комітетів Верховної Ради з питань правосуддя; правової політики; боротьби з організованою злочинністю і корупцією; прав людини, національних меншин і міжнаціональних відносин.

Під час дискусії виступили перший заступник голови комітету В. Олійник, заступник голови комітету В. Стретович, голови підкомітетів В. Мойсик, Ю. Прокопчук, В. Шемчук, народний депутат С. Піскун.

Учасники круглого столу підтримали положення КПК, якими передбачається відхід в Україні від триступеневого кримінального процесу радянського типу. Зокрема, були підтримані норми: щодо скасування стадії досудового слідства і запровадження офіційного кримінального (досудового) розслідування, після якого здійснюється судовий розгляд; усунення стадії порушення кримінальної справи, дізнання та досудового слідства.

Під час обговорення акцентувалася увага на тому, що у проекті КПК передбачені рівні можливості сторін кримінального провадження, рівний обсяг наданих прав, в тому числі щодо збирання доказів. При цьому сторона захисту має право самостійно залучати експертів. Відзначалося, що кримінальне провадження здійснюється на основі змагальності, яка передбачає самостійне обстоювання стороною обвинувачення і стороною захисту їхніх правових позицій, прав і законних інтересів засобами, передбаченими виключно Кримінальним процесуальним кодексом.

Промовці позитивно оцінили пропозицію щодо запровадження проектом Кримінального процесуального кодексу процедури примирення та інші новели. Учасники круглого столу вважають, що прийняття нового КПК буде суттєвим кроком у розвитку кримінальної юстиції і суспільство підтримає його. При цьому висловлювалось сподівання, що КПК буде прийнятий парламентом України без зволікань.

Експерти Ради Європи наголошували, що з прийняттям та набуттям чинності нового КПК виникнуть нові проблеми щодо його застосування і Рада Європи готова допомагати Україні в цьому питанні (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

Комітет з питань соціальної політики та праці заслухав інформацію щодо виконання рекомендацій слухань: «Аналіз практики застосування норм Закону «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування».

Як повідомили в секретаріаті комітету, на виконання рекомендацій членами комітету підготовлено та подано на розгляд Верховної Ради

законопроект про внесення змін до Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» щодо збереження страхового стажу застрахованим особам, які знаходяться у відпустці по догляду за дитиною до досягнення нею трирічного віку» (реєстр. № 8776). Комітет ухвалив рішення рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому. Зараз законопроект очікує розгляду у Верховній Раді.

Також членами комітету був поданий на розгляд Верховної Ради проект закону про внесення змін до Закону «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням (щодо надання застрахованим особам матеріального забезпечення на підприємствах, проти яких порушено провадження у справах про банкрутство)» (реєстр. № 8775). 9 грудня 2011 р. законопроект прийнято Верховною Радою як Закон «Про внесення змін до ст. 21 і 27 Закону України «Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності та витратами, зумовленими похованням» та направлено на підпис Президенту України. 29 грудня 2011 р. Президент України застосував право вето та повернув зазначений Закон до Верховної Ради.

Верховною Радою прийнято Закони «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких інших законодавчих актів України щодо спрощеної системи оподаткування, обліку та звітності» № 4014 (реєстр. № 8521) та «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» (реєстр. № 8531).

Члени комітету розглянули інформацію Пенсійного фонду України щодо вжитих заходів стосовно уніфікації сплати єдиного внеску різними категоріями платників, роз'яснювальної роботи щодо прав та обов'язків застрахованих осіб в умовах дії єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування тощо.

Народні депутати відзначили, що окремі питання, вирішення яких запропоновано учасниками слухань, знаходяться в стадії опрацювання. Комітет прийняв рішення Інформацію щодо виконання рекомендацій слухань у комітеті взяти до відома та заслухати інформацію про виконання зазначених рекомендацій у квітні 2012 р. (*Сайт Верховної Ради України (portal.rada.gov.ua). – 2012. – 24.01.*)

Народный депутат от НУ – НС А. Яценюк зарегистрировал 24 января в Верховной Раде законопроект № 9746 «О Национальном антикоррупционном бюро».

Он предлагает создать новый правоохранительный орган со специальным статусом. Согласно документу Национальное антикоррупционное бюро будет заниматься выявлением и расследованием коррупционных правонарушений и должностных преступлений, совершенных высшими должностными лицами, включая Президента, чиновников (не ниже

зампредов областных госадминистраций), судей и руководителей правоохранительных органов.

Согласно законопроекту НАБ будет подчинено, подконтрольно и подотчетно Верховной Раде. Сотрудники ведомства будут иметь достаточно широкие полномочия, в частности составлять протоколы о коррупционных правонарушениях, совершенных высшими должностными лицами; смогут возбуждать оперативно-розыскные дела и осуществлять оперативно-розыскные мероприятия; проводить проверку финансово-хозяйственной деятельности государственных органов; останавливать операции по счетам в банке; налагать арест на имущество или счета; в случае необходимости – опечатывать кассы и помещения; проводить спецоперации, «которые обеспечиваются закрытыми статьями финансирования».

В Украине неоднократно предпринимались попытки создать отдельное ведомство, которое занималось бы выявлением и раскрытием коррупционных и должностных преступлений. Такие инициативы исходили как от народных депутатов, так и от предыдущего Президента В. Ющенко. В разные периоды предлагались такие названия, как Антикоррупционное бюро, Национальное бюро расследований и Национальное бюро антикоррупционных расследований (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>)* – 2012. – 26.01).

Народный депутат Украины, член парламентской фракции Партии регионов А. Плотников сообщил, что Мониторинговый комитет Парламентской ассамблеи Совета Европы одобрил все поправки в резолюцию ПАСЕ по Украине, внесенные большинством Верховной Рады. Об этом он заявил 26 января.

А. Плотников сообщил, что состоялось заседание Мониторингового комитета Парламентской ассамблеи Совета Европы, предварительно рассмотревшего поправки, внесенные в резолюцию ПАСЕ по Украине, которая сегодня будет рассматриваться в конце дня. «И мне приятно отметить, что все поправки в резолюцию ПАСЕ по Украине, внесенные большинством Верховной Рады, были одобрены Мониторинговым комитетом», – подчеркнул он.

Более того, по словам депутата, некоторые поправки были одобрены даже самими докладчиками. «Я, естественно, не преувеличиваю значение этого события, но надеюсь, что так же успешно эти поправки будут приняты на пленарном заседании ПАСЕ», – резюмировал парламентарий (*Официальный сайт Партии регионов (www.partyofregions.org.ua)* – 2012. – 26.01).

Киевские депутаты на сессии, 26 января, приняли проект решения, касающийся упрощения получения разрешительной документации для установки малых архитектурных форм (МАФов).

Председатель Киевской городской государственной администрации

А. Попов перед голосованием за данный проект решения попросил киевских депутатов принять его.

«У нас есть проект решения действительно положительный. Он будет положительно принят бизнесом, решит проблему интересов громады и наполнит бюджет», – сказал А. Попов. По его словам, поступления в бюджет будут составлять до 150 млн грн, а это в четыре раза больше, чем в 2011 г. «Мы успокоим предпринимателей, определим стабильную политику», – пояснил необходимость принятия данного решения глава КГГА.

Также, он напомнил, что принимая бюджет, депутаты дали согласие на выплату муниципальных надбавок. Средства от реализации данного решения пойдут как раз на выплату этих надбавок. «Призываю вас проголосовать за данный проект решения. Спасибо, что в этот раз дали мне возможность выступить, потому что в прошлый раз не было такой возможности, и проект не набрал необходимого количества голосов, чтобы начать работу», – добавил он. После просьбы А. Попова проект решения был принят. За данный проект решения проголосовало 89 депутатов (*Независимое Бюро Новостей* (<http://nbnews.com.ua>). – 2012. – 26.01).

Вибори в мажоритарних округах навряд чи будуть чесними. Про це заявив глава Комітету виборців О. Черненко. «Мажоритарні вибори завжди були проблемними – досить згадати досвід 1998, 2002 рр.», – нагадав він.

За його словами, в округах, як правило, балотуються два-три «великоваговики», що вкладають у кампанію величезні суми, і для них головне виграти за будь-яку ціну, без оглядки на оцінки міжнародного співтовариства. «Звичайно, усі хотіли б виграти чесно, але не у всіх виходить. Якщо кандидат, що уклав величезні ресурси у свою кампанію, побачить, що за тиждень-два до голосування він відстає від конкурентів, у хід підуть адмінресурс, підкуп виборців, аж до прямих фальсифікацій на ділянках і в комісіях. Тому про прозорість мажоритарки говорити навряд чи можна», – заявив О. Черненко.

«Розумієте, при пропорційній системі на виборах є кілька переможців, а при мажоритарній – тільки один, тому ставки вищі, ризик більший, боротьба жорстокіша», – відзначив він. На питання про політтехнологів і їх задіяність в кампанії, О. Черненко сказав, що мажоритарка в Україні – це 225 округів, на кожному з них буде по два-три кандидати, готових витратити на кампанію 4–5 млн дол. «Виходить 700 осіб, яким потенційно потрібні технологи. Робота дістанеться і гарним, і поганим. Комуś з кандидатів «впарять» і закордонних фахівців. Я б не переоцінював ні вартість, ні професіоналізм імпортованих політтехнологів», – сказав О. Черненко (*Українська правда* (www.pravda.com.ua). – 2012. – 25.01).

ВИКОНАВЧА ВЛАДА

Президент України В. Янукович підписав Указ «Питання сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні», яким передбачено створення Координаційної ради з питань розвитку громадянського суспільства. Указом також затверджені Положення та персональний склад цього допоміжного органу при Президентові України.

Новопризначена голова Координаційної ради, Радник Президента М. Ставнійчук зазначила, що цей орган «покликаний стати інструментом взаємодії у виробленні підходів до здійснення державної політики щодо сприяння розвитку громадянського суспільства з боку представників уряду, наукових кіл та самих інститутів громадянського суспільства».

Своїм Указом Президент також доручив Національному інституту стратегічних досліджень (із залученням представників інститутів громадянського суспільства) підготувати доповідь про стан розвитку громадянського суспільства в Україні та протягом місяця подати її Координаційній раді.

Таким чином, зауважила Радник Президента, буде здійснено комплексний аналіз стану інститутів громадянського суспільства – у тому числі, існуючих демократичних практик, правового забезпечення діяльності насамперед громадських організацій, а також визначено інструментарій впливу громадянського суспільства на формування та реалізацію державної політики.

Крім того, глава держави доручив Координаційній раді підготувати проекти Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та Плану першочергових заходів щодо її реалізації (*Офіційне інтернет-представництво Президента України (www.president.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

Президент В. Янукович сподівається відвідати саміт НАТО у Чикаго у травні. Про це він написав у своєму вітанні з днем народження, надісланому Генсеку НАТО Андерсу Фог Расмуссену.

«Сподіваюся, що ми матимемо нагоду зустрітися з Вами особисто у травні цього року під час Чиказького саміту НАТО й обговорити актуальні питання співробітництва», – написав він (*Українська правда (www.pravda.com.ua). – 2012. – 26.01*).

Прем'єр-міністр України М. Азаров на засіданні Кабінету Міністрів України 25 січня доручив міністру регіонального розвитку будівництва та житлово-комунального господарства А. Близнюку невідкладно роз'яснити людям, як діяти в ситуаціях, коли підвищені тарифи скасовано, а платіжки були отримані до цього.

«Після реформи тарифоутворення наші люди не розуміють, як

нараховуються тарифи, не бачать обґрунтування собівартості і тому не довіряють тому, що змушені оплачувати з власної кишені», – зазначив М. Азаров.

При цьому він наголосив, що люди в тих містах, де підвищення скасоване, навіть не знають, як діяти: оплачувати квитанції, які встигли отримати, чи дочекатися перерахунку. «Їм не пояснюють. Ви це питання в першу чергу роз'ясніть людям», – поставив завдання М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 25.01).

Прем'єр-міністр М. Азаров наголошує на важливості ухвалення закону про вищу освіту, мета якого вивести якість вищої освіти на сучасний світовий рівень. Про це глава уряду заявив на засіданні Кабінету Міністрів.

М. Азаров нагадав, що провів додаткові консультації щодо законопроекту про вищу освіту з ректорами вузів, представниками студентських організацій та експертами, оскільки законопроект «виявився не тільки резонансним, але й конфліктним». «Закривати на це очі і силоміць «продавлювати» законопроект неправильно. Такий закон повинен об'єднувати і заряджати оптимізмом, а не роз'єднувати і викликати скепсис», – наголосив Прем'єр-міністр.

За його словами, на порядку денному – вдосконалення законопроекту, вирішення спірних питань: «Такими є забезпечення ефективної автономії вузів, права студентського самоврядування, зменшення регламентації з боку профільного міністерства, правила прийому і виключення з вузу, принципи формування і стабільність оплати за навчання, доступ до виробничої практики, підвищення наукового рівня вузів».

М. Азаров відзначив, що з принципових питань законопроекту згоден з більшістю учасників обговорення: «Автономія вузів – це підвищення їх конкурентоспроможності і шлях до становлення пристосованих до потреб економіки науково-освітніх колективів. А студентське самоврядування – це навчання реальній демократії. Молодь, яка завтра змінить нас в управлінні державою, повинна практику демократії опанувати зі студентської лави. У першу чергу засвоїти уроки відповідальності за власну долю, за громадські і суспільні інтереси».

Крім того, глава уряду наголосив, що український бізнес досі не взяв потрібної і йому, і суспільству участі у формуванні сучасної, інноваційної вищої школи. «Українські корпорації, якщо чесно, по-споживацьки і байдуже ставляться до вищої освіти. А в результаті – економічно неефективно, тому що витрачаються на переучування або на навчання «за морем» тому, чому треба навчати вдома. І це є проблема. І окрема тема. Насправді ми готові піти на серйозні стимули для участі бізнесу в становленні конкурентної вищої освіти і на преференції для вузів. Аж до змін в Бюджетному і Податковому кодексах», – сказав М. Азаров.

Прем'єр-міністр повідомив, що за результатами консультацій створено

робочу групу з доопрацювання проекту Закону «Про вищу освіту», до якої ввійшли і опоненти законопроекту. Він висловив сподівання, що робота буде конструктивною і продуктивною. «Я попросив робочу групу завершити переробку законопроекту за два тижні. Ми розглянемо пропозиції і внесемо їх до законопроекту. І нарешті підведемо ризику під трирічною роботою», – сказав М. Азаров (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 25.01).

Прем'єр-міністр України М. Азаров доручив створити оперативну групу при Кабінеті Міністрів з роботи під час екстремальних погодних умов. Таке доручення глава уряду дав під час засідання Кабінету Міністрів.

Він звернув увагу на прогнози синоптиків про значне похолодання на всій території країни. «Враховуючи крайню зношеність теплотрас, водогонів, інших мереж, а також попередній сумний досвід аварій в розпал холодів, ми повинні цілком очевидні ризики зустріти у всеозброєнні», – зазначив М. Азаров.

«Тому доручаю створити при Кабінеті Міністрів оперативну групу на чолі з міністром регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства А. Близнюком. До цієї групи включаю міністра енергетики та вугільної промисловості Ю. Бойка, міністра надзвичайних ситуацій В. Балогу, міністра оборони М. Єжеля. Главі оперативної групи А. Близнюку даю право в разі необхідності залучати до антикризових заходів інших керівників міністерств, відомств і регіональних адміністрацій», – заявив Прем'єр-міністр. Він додав, що ця оперативна група на час екстремально-низьких температур має працювати цілодобово.

Разом з тим, підкреслив глава уряду, в усіх міністерствах, відомствах, обласних адміністраціях також мають цілодобово працювати відповідальні координатори рангом не нижче заступника керівника: «Вони повинні володіти питаннями ресурсів, які треба задіяти для ліквідації аварій, включаючи можливості Держрезерву і мобілізаційних резервів».

За його словами, фінансові витрати на аварійно-відновлювальні роботи повинні негайно покриватися за рахунок коштів спеціальних фондів Державного бюджету і місцевих бюджетів (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 25.01).

Прем'єр-міністр М. Азаров доручив Міністерству енергетики та вугільної промисловості разом з Міністерством економіки розробити стратегічну національну програму енергозбереження і енергоефективності. Відповідне завдання глава уряду поставив на засіданні Кабінету Міністрів.

М. Азаров повідомив, що за результатами засідання Ради національної безпеки і оборони, яке відбулося 20 січня, Президент України доручив уряду створити і реалізувати довгострокову національну програму енергозбереження і енергоефективності. При цьому Прем'єр-міністр наголосив, що

«така стратегічна програма має бути не програмою адміністрування, а в першу чергу програмою управління процесами. Тобто, заснованою на стимулах для енергоефективних технологій і на нормативах, які припинять продовження енергетичного марнотратства».

Разом з цим М. Азаров підкреслив, що реалізація програми енергозбереження і енергоефективності – «це завдання для кожного члена уряду і для кожного глави регіональної адміністрації в межах його компетенції».

Прем'єр-міністр також підкреслив, що переговори з російськими партнерами щодо скасування кабальної угоди 2009 р. і несправедливої ціни на газ продовжуються, однак акцент віднині зроблено на власні сили, на вітчизняні ресурси і на новітні технології. «Україна буде все менше споживати дорогого імпортного газу. І повинна все більше добувати власного. Збільшити частку власного вугілля в енергетичному балансі, знизити енергоємність виробництва і житлово-комунального господарства до європейського рівня», – сказав М. Азаров, додавши, що параметри і етапність нової енергетичної політики визначені рішенням РНБО і підтримані главою держави (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 25.01).

Як повідомлялося у ЗМІ, ряд міст у регіонах на початку цього року здійснило підвищення тарифів із утримання будинків і споруд та прибирання прибудинкових територій, більше відомих, як квартплата. Ініційований Прем'єр-міністром на останньому засіданні уряду детальний розгляд цього підвищення одразу ж виявив такі факти. Розмір квартплати уже повернули до попереднього значення у Полтаві, назвавши при цьому його підвищення «грабіжницьким». У Херсоні рішення міськради зі встановлення вищого розміру квартплати призупинили до визначення органів громадського контролю, що будуть контролювати якість послуг та обсяг коштів необхідний для їхньої оплати.

«Уже сам факт оголошення ретельної перевірки одразу спонукав місцеву владу більш уважно підходити до питання тарифів та виявив охочих до їх завищення. Мінрегіон наголошує: тарифи мають бути ретельно обґрунтованими, узгодженими із громадою, пройти непросту процедуру громадських слухань. Крім того, Мінрегіон ініціює введення порядку доведення до споживачів інформації про перелік послуг, структуру цін і тарифів та обґрунтування його змін. Ним передбачено обов'язкове врахування позиції територіальних громад. Також плануємо зміни до законодавства, які зроблять підвищення квартплати неможливим без відповідного висновку новоствореної Держінспекції України з контролю за цінами», – відзначає міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України А. Близнюк.

За словами очільника Мінрегіону, відомство докладе максимальних зусиль для того, щоб тарифи у системах життєзабезпечення формувалися прозоро та виключно на основі методики, затвердженої урядом, яка

забезпечує безаварійність експлуатації будівель (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.01).

26 січня віце-прем'єр-міністр України, міністр інфраструктури Б. Колесніков перебуватиме з робочим візитом у Вільнюсі (Литва). Про це повідомили в прес-службі Мінінфраструктури.

У Вільнюсі віце-прем'єр-міністр України, міністр інфраструктури Б. Колесніков зустрінеться з прем'єр-міністром Литовської Республіки А. Кубілюсом, міністром транспорту та комунікацій Литовської Республіки Є. Масюлісом та міністром господарства Литовської Республіки Р. Жілюсом.

Під час зустрічей будуть обговорені питання створення максимально сприятливих умов для розвитку торговельно-економічних відносин, включаючи зміцнення зв'язків між представниками бізнесу, і, як наслідок, усунення бар'єрів, що стримують розвиток співробітництва у транспортній галузі.

Також ітиме мова про реалізацію домовленостей між країнами у торговельно-економічному секторі, виконання положень Дорожньої карти розвитку стратегічного партнерства між Україною та Литвою на 2011–2012 рр., залучення литовських інвестицій у розвиток української інфраструктури (будівництво та ремонт автошляхів, аеропортів, спорудження готелів, зокрема, в рамках підготовки до футбольного чемпіонату Євро-2012), розширення географії та збільшення обсягів вантажопотоків поїзда комбінованих перевезень «Вікінг».

У рамках робочого візиту віце-прем'єр-міністр України також відвідає залізничний митний пункт Кена. Крім того, Б. Колеснікову буде презентовано агентство «Інвест Литва» (*Українські Національні Новини (www.unn.com.ua)*). – 2012. – 26.01).

Держагентство лісових ресурсів планує і надалі збільшувати лісові площі в Україні. Про це під час прес-конференції повідомив голова Державного агентства лісових ресурсів України В. Сівець.

За його словами, в 2011 р. площа створених лісів в 1,9 раза перевищила площу минулорічних суцільних зрубів. А садіння і висівання лісу виконано на площі 48 тис. га, що становить 107 % річного завдання. Весь обсяг лісокультурних робіт проведений на землях лісогосподарського призначення, з яких 22,3 тис. га або 46 % – нові ліси.

Крім того, до лісовідновлення зараховано 13,4 тис. га природного поновлення, що становить 119 % до річного завдання. «У поточному році підприємства галузі і надалі будуть направляти свої зусилля на поліпшення лісокультурного виробництва шляхом якісного обробітку ґрунту, використання тільки районованого садивного матеріалу, проведення своєчасних доглядів за лісокультурами» – наголосив В. Сівець (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.01).

Державна податкова служба виступила з ініціативою запровадження нової, спрощеної процедури реєстрації платників ПДВ. Про це повідомив голова Державної податкової служби О. Клименко.

Наприклад, форма заяви про реєстрацію скоротиться за обсягом з 10 сторінок до трьох. Відповідний лист зі своїми пропозиціями Податкова вже надіслала до Мінфіну 23 січня.

«Ми також маємо можливість запровадити повністю автоматизовану процедуру реєстрації платника та видачі свідоцтва. Я доручив забезпечити прийом заяв від підприємств, що користуються електронно-цифровим підписом, за допомогою засобів телекомунікаційного зв'язку», – додав О. Клименко.

Керівник податкового відомства зауважив, що спрощена процедура реєстрації платників ПДВ регламентується змінами до низки відомчих документів. «Зокрема, відтепер чітко регламентовано час розгляду заяви та видачі свідоцтва. Загалом ця процедура не займатиме більше шести робочих днів», – підкреслив О. Клименко (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua)*). – 2012. – 24.01).

Министерство юстиции зарегистрировало положение о Едином государственном реестре лиц, совершивших коррупционные правонарушения. Положение утверждено приказом Минюста и подписано министром юстиции А. Лавриновичем. Об этом сообщает пресс-служба Министерства юстиции.

Положением о реестре определен порядок, согласно которому будет формироваться и вестись Единый государственный реестр лиц, совершивших коррупционные правонарушения. Согласно приказу Минюста до 1 февраля 2012 г. должны быть завершены работы по программному обеспечению реестра. Его держателем будет выступать Министерство юстиции. Реестр будет представлять собой электронную базу данных, содержащую сведения о лицах, совершивших коррупционные правонарушения (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua)*). – 2012. – 25.01).

Сроки парафирования соглашения об ассоциации с Европейским Союзом зависят от юридического согласования текста в части, касающейся зоны свободной торговли. Об этом заявил заместитель министра иностранных дел Украины П. Клишкин.

«Я не могу назвать сегодня конкретные сроки, поскольку это в значительной степени зависит от Европейской комиссии, именно рассмотрения раздела о зоне свободной торговли», – отметил дипломат.

По его словам, в настоящее время Еврокомиссия и Министерство экономического развития и торговли Украины работают над завершением данного процесса. «Только после того, как текст пройдет внутренние

юридические службы Европейской комиссии, пройдет соответствующие процедуры у нас, мы сможем его парафировать через определенное время», – пояснил замминистра.

П. Климин подчеркнул, что данный процесс обычно занимает в Еврокомиссии 2–3 месяца. Он также добавил, что раздел соглашения об ассоциации, касающийся создания ЗСТ, является достаточно большим как по объему, так и по содержанию, поскольку данное соглашение является уникальным как для Украины, так и для ЕС (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 25.01*).

Уряд пропонує ратифікувати Протокол № 3 до Європейської рамкової конвенції про транскордонне співробітництво між територіальними общинами або властями стосовно об'єднань євро регіонального співробітництва (ОЕС). Відповідний законопроект схвалено на засіданні Кабінету Міністрів України 25 січня 2012 р.

Протокол № 3 дає змогу вирішити ряд проблем, пов'язаних з відмінностями у політичних системах, функціях і повноваженнях територіальних общин або властей, правових традиціях, мовах тощо в різних державах.

Прийняття проекту Закону України сприятиме ефективній реалізації транскордонного співробітництва з урахуванням принципів та пріоритетів державної регіональної політики, а також сприятиме сталому соціально-економічному і просторовому розвитку регіонів у інноваційно-інвестиційний спосіб. Приєднання до Протоколу № 3 є подальшим кроком у напрямі спрощення процедур створення ефективних органів транскордонного співробітництва (*Урядовий портал (www.kmu.gov.ua). – 2012. – 26.01*).

ПОЛІТИКА

Комиссар Совета Европы по правам человека Т. Хаммарберг заявляет о недопустимости проведения выборов в Украине без участия лидеров оппозиции, в частности Ю. Тимошенко. Об этом он заявил во время встречи с Е. Тимошенко и заместителем председателя партии «Батьківщина» Г. Немырей в Страсбурге, сообщает сайт экс-премьера.

«Недопустимо проведение демократических выборов без участия лидера крупнейшей оппозиционной партии Украины Ю. Тимошенко и других оппозиционеров», – сказал Т. Хаммарберг.

Во время встречи Е. Тимошенко и Г. Немыря сообщили комиссару Совета Европы о ситуации в Украине, преследовании оппозиции режимом Президента В. Януковича, нарушении действующей властью Украины основных прав и демократических процедур.

25 января также состоялась встреча Е. Тимошенко и Г. Немыри с председателем комитета по юридическим делам и правам человека

Парламентской ассамблеи Совета Европы К. Чоупом.

Как сообщалось, председатель Парламентской ассамблеи Совета Европы Жан-Клод Миньон собственноручно написал письмо Ю. Тимошенко. По его словам, дело экс-премьера является для него предметом личной обеспокоенности (*МинПром – информация бизнес–класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 25.01).

В ближайшее время Украина не сможет стать членом Евросоюза. Об этом сказал глава департамента европейской безопасности исследовательского центра RAND (Вашингтон) С. Лараби в ходе евроатлантического форума «Украина и ЕС на пороге нового Соглашения об ассоциации: свободная торговля, энергетическая безопасность и демократия».

По мнению эксперта, это связано с заключением украинского экс-премьера Ю. Тимошенко, ведь такая ситуация не отвечает европейским принципам.

Кроме этого, аналитик выразил мнение, что нашей стране во многих аспектах стоит определяться со своей политической самоидентификацией. «Но дверь нужно оставить открытой, поскольку Украина не может стать придатком политики России», – отметил он.

Ранее заместитель министра иностранных дел Украины П. Клишкин сказал, что сроки парафирования соглашения об ассоциации с Европейским союзом зависят от юридического согласования текста в части, касающейся зоны свободной торговли. По его словам, в настоящее время Еврокомиссия и Министерство экономического развития и торговли Украины работают над завершением данного процесса (*МинПром – информация бизнес–класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 26.01).

ПАСЕ может потребовать от Президента Украины В. Януковича освободить экс-премьера Ю. Тимошенко и бывшего главу Министерства внутренних дел Ю. Луценко и позволить им принимать участие в парламентских выборах 2012 г. Об этом заявили источники в Парламентской ассамблее Совета Европы из Страсбурга, где проходит зимняя сессия ПАСЕ.

В ходе слушаний по украинскому вопросу в четверг на голосование будет поставлена поправка содокладчиц ПАСЕ по Украине, в которой говорится: «Ассамблея обращается к Президенту Украины рассмотреть все правовые инструменты, имеющиеся в его распоряжении, чтобы освободить бывших членов правительства и дать им возможность конкурировать на предстоящих парламентских выборах». Всего в зал будет вынесено 15 поправок к резолюции (*МинПром – информация бизнес–класса* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 26.01).

25 января около сотни «чернобыльцев» вышли на пикет на площадь Свободы в центре Харькова 25 января с требованием выполнять положения Закона Украины «О статусе и социальной защите граждан, пострадавших вследствие Чернобыльской катастрофы».

«Мы будем выходить сюда каждый день, кроме выходных, невзирая на морозы. Мы будем выходить до тех пор, пока власть не вернется в правовое поле и не начнет выполнять решение судов. Мы требуем прекратить политические репрессии в отношении «чернобыльцев» с использованием прокуратуры, милиции и финансовой инспекции. Финансовая инспекция не имеет права проверять медицинские карточки «чернобыльцев», но они влезают в медицинскую тайну и проводят проверки. Мы требуем уволить заместителя губернатора И. Шурму, который негласно руководит репрессиями против чернобыльцев», – заявил один из организаторов акции В. Беляков.

В резолюции, которую приняли участники акции, помимо перечисленных требований, содержатся также требования не изменять ныне действующее «Положение о системе экспертизы по установлению причинной связи заболеваний, инвалидности и смерти с действием ионизирующего излучения и других вредных факторов вследствие аварии на Чернобыльской АЭС», а также прекратить проверки медицинской документации работниками финансовой службы (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 25.01*).

Лидер партии «Фронт змін» А. Яценюк познакомит участников Всемирного экономического форума в Давосе с ситуацией в Украине.

«Мое задание – это раскрыть два вопроса – высказать позицию объединенной оппозиции по поводу того, что происходит в Украине. И второе – принять участие в предметной дискуссии об экономическом будущем как большого мира, так и Украины в рамках большого мира», – сказал А. Яценюк.

По словам лидера партии, он будет представлять на Давосском форуме объединенную украинскую оппозицию: «Мы согласовали такой формат с «Батьківщиной». Г. Немыря (заместитель главы партии «Батьківщина» Г. Немыря) также получил приглашение, но едет в Страсбург (на заседание Парламентской ассамблеи Совета Европы)».

А. Яценюк также рассказал, что обратился к первому заместителю главы партии «Батьківщина» А. Турчинову и другим членам оппозиции с просьбой высказать свое видение относительно того, какие позиции необходимо представить на Давосском форуме.

По его словам, в Давосе у него запланировано несколько встреч, в том числе с министром иностранных дел Швеции К. Бильдтом, известным американским финансистом Д. Соросом. «Будет еще несколько встреч в зависимости от того, как будут развиваться события», – добавил политик.

По информации пресс-службы «Фронт у змін», А. Яценюк планирует в

Давосе прийнять участь в восьмому українському ланче, який пройде в рамках Всесвітнього економічного форуму.

Напомним, что Президент Украины В. Янукович осуществляет трехдневный визит в Швейцарию для участия в мероприятиях Всемирного экономического форума в Давосе (*МинПром – інформація бізнес-класа (http://minprom.ua). – 2012. – 26.01).*

Голова СПУ О. Мороз вважає, що у газових переговорах між Україною і Росією не варто очікувати змін до виборів у РФ. «Газові переговори – вічна і складна тема. До виборів у РФ не думаю, що варто очікувати якихось змін у руслі цієї теми».

Раніше міністр енергетики та вугільної промисловості України Ю. Бойко повідомив, що Україна має намір знизити закупівлі російського газу в 2012 р. з передбачених контрактом 52 млрд куб. м газу до 27 млрд куб. м. На думку О. Мороза зменшення обсягів закупівлі газу можливе, хоч це також не просте завдання. «Якщо в контексті енергозбереження загалом-то такий намір треба вітати. Якщо ж в контексті лише газових суперечок, то треба уявляти всю складність реалізації цього наміру (технологічну, економічну, зокрема, бо про політико-юридичні аспекти треба говорити окремо)», – зазначив екс-голова Верховної Ради.

«Сьогодні переговори продовжуються. Думаю, за місяців два ми одержимо варіант компромісу. Обидві сторони змушені його знайти», – підсумував О. Мороз (*Соціалістична партія України (www.spu.in.ua). – 2012. – 26.01).*

ЕКОНОМІКА

Станом на 25 січня Пенсійний фонд України завершив фінансування пенсійних виплат за січень по всіх регіонах України (Урядовий портал (www.ktu.gov.ua). – 2012. – 25.01).

Національна Комісія з цінних паперів та фондового ринку повідомляє про попередні результати роботи українського фондового ринку за минулий рік.

«Ми раді констатувати позитивну динаміку розвитку фондового ринку; більшість показників вітчизняного ринку є прогнозованими, очікуваними та є свідченням зростання ринку, незважаючи на несприятливу кон'юнктуру. Та, безумовно, зараз найважливіше говорити про сподівання продовження зростання у нинішньому році, – зазначив Д. Тевелєв, Голова НКЦПФР. – Маю надію, що цьому сприятиме робота регулятора у напрямі створення якісної нормативної бази для діяльності ефективного та ліквідного фондового ринку, побудови ефективного і сильного регулятора та захисту прав та інтересів

інвесторів».

У 2011 р. фондовий ринок характеризувався доволі високою активністю біржового сегменту. У порівнянні з даними минулого року, обсяг біржових контрактів (договорів) з цінними паперами збільшився майже у два рази (або на 104,55 млрд грн) та становив 235,84 млрд грн, тоді як за аналогічний термін 2010 р. цей показник склав 131,29 млрд грн.

Найбільший обсяг торгів за фінансовими інструментами на організаторах торгівлі протягом року, що минув, було зафіксовано з державними облигаціями України – 99,13 млрд грн (42,03 % від загального обсягу виконаних біржових контрактів на організаторах торгівлі) та акціями – на суму 79,43 млрд грн (або 33,68 %).

Якщо вести мову про емісію цінних паперів, варто зазначити, що у минулому році Комісією було зареєстровано 558 випусків акцій на суму 57,79 млрд грн. У порівнянні з відповідним періодом 2010 р. цей показник збільшився на 17,20 млрд грн. Крім того, регулятор зареєстрував 209 випусків облигацій підприємств на суму 35,70 млрд грн, що порівняно з аналогічним періодом минулого року більше на 26,21 млрд грн.

Також з початку року Комісією було зареєстровано 5 випусків опціонів на суму 3,44 млн. грн., що порівняно з показниками за січень – листопад 2010 року більше на 867,13 тис. грн. Крім того, протягом зазначеного періоду Комісією зареєстровано 8 випусків облигацій місцевих позик на суму 584,50 млн грн, емітентами виступили такі органи самоврядування, як Верховна Рада Автономної Республіки Крим, Запорізька, Черкаська та Харківська міські ради (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

Обсяг реалізації деревини в Україні в 2011 р. зріс на 36 % – до 4 млрд 925 грн. Про це під час прес-конференції заявив голова Державного агентства лісових ресурсів України В. Сівець.

«Обсяги реалізації деревини в 2011 р. зросли на 36 % і склали 4 млрд 925 млн грн, що на 1 млрд 320 млн більше, ніж в 2010 р.», – повідомив В. Сівець.

За його словами, доходи від продажу зросли за рахунок аукціонів з продажу необробленої деревини, де застосовується біржові торги, а не прямі договори, як це було раніше.

Крім того, В. Сівець відзначив, що українські виробники забезпечені сировиною на 2–3 місяці вперед (*Урядовий портал (www.kmi.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

У 2012 р. «Укрзалізниця» продовжує акцію з надання безкоштовно постільної білизни, чаю та кави інвалідам і учасникам війни при проїзді за безкоштовними та пільговими проїзними документами, оформленими в обмін на талони в поїзди «Укрзалізниці» у внутрішньому та міжнародному сполученні. Акція діє з 2001 р.

Лише у 2011 р. за цією акцією 123,6 тис. комплектів постільної білизни було надано безкоштовно ветеранам, інвалідам і учасникам війни.

Залізничники завжди з особливою увагою та турботою ставляться до ветеранів. На вокзалах постійно працюють групи, що надають допомогу ветеранам-інвалідам, забезпечують безкоштовний доступ до залів очікування, квиткових кас, камер схову, таксофонів, туалетів. На привокзальних площах облаштовано спеціальні місця для паркування ветеранських автомобілів.

«Укрзалізницею» започатковано також акцію з безкоштовного перевезення дітей віком до 16 років, які належать до категорій дітей-сиріт та дітей, що залишилися без піклування батьків; дітей-інвалідів всіх категорій; дітей військовослужбовців та працівників правоохоронних органів, які загинули під час виконання службових обов'язків; дітей загиблих шахтарів та залізничників.

Акцію з безкоштовного перевезення дітей-сиріт також продовжено на 2012 р. та розповсюджено на плацкартні вагони швидкісних поїздів внутрішнього сполучення (серед них вагони 2–3 класу швидкісних, прискорених і електро- та дизель-поїздів підвищеного комфорту) та приміські поїзди (*Урядовий портал (www.kmti.gov.ua). – 2012. – 25.01*).

Економика України – одна из самых уязвимых в СНГ к последствиям экономического кризиса в еврозоне. Об этом заявил старший экономист Европейского банка реконструкции и развития А. Пивоварский в интервью украинской службе радиокорпорации «Голос Америки».

По его словам, экономика Украины очень зависит от финансовой и экономической ситуации в еврозоне, поскольку осуществляет значительную часть экспорта в Евросоюз, около трети ее банковской системы составляют европейские банки и значительная часть прямых иностранных инвестиций в Украину также идет из ЕС.

А. Пивоварский подчеркнул, что и среди стран за пределами ЕС Украина имеет одну из наиболее уязвимых экономик, поскольку большая часть ее экспорта – это всего два вида продукции: сталь и химия. Кроме того, неустойчивость создается за счет высокого уровня долларизации.

Вместе с тем эксперт отметил, что кризис по сценарию 2008 г. в Украине не повторится, хотя госдолг значительно вырос по сравнению с 2007–2008 гг. «Сейчас финансовая ситуация лучше, потому что за три года значительная часть плохих кредитов была списана и также прошло несколько раундов рекапитализации банков», – пояснил он.

Напомним, ранее ЕБРР ухудшил прогноз роста ВВП Украины на 2012 г. с 3,5 % до 2,5 %. При этом уровень странового риска для Украины ЕБРР оценил в 921,8 пункта, что несколько ниже октябрьской оценки в 982,8 пункта, однако намного выше, чем в других странах региона. Ближайший страновой риск у Венгрии – 686,3 пункта и Хорватии – 555,3 пункта (*МинПром – информация бизнес-класса (http://minprom.ua). – 2012. – 25.01*).

По данным Минэнерго, совокупный объем импорта газа в 2011 г. составил 45 млрд куб. м.

Из них 40 млрд куб. м поставил «Газпром» по контрактам с НАК «Нефтегаз Украины», а еще 5 млрд куб. м импортировала Ostchem Holding Д. Фирташа. Формально группа покупала среднеазиатский газ. По данным источников издания, его также поставила структура «Газпрома» – одна из подконтрольных ему компаний Gazprom Germania. Таким образом, в 2011 г. «Газпром» обеспечил 76 % потребностей Украины в газе (остальное добывается внутри страны).

В 2011 г. «Нефтегаз» выбрал больше минимального уровня take-or-pay («бери или плати»). Контракт «Газпрома» и «Нефтегаза» заключен до 2019 г. и предполагает поставку 52 млрд куб. м газа ежегодно. Однако годовой контрактный объем может быть снижен на 20 %, если «Нефтегаз» письменно согласует это с «Газпромом» за полгода. Уровень take-or-pay по контракту составляет 80 %, то есть в зависимости от годового контрактного объема он может достигать 33–41,6 млрд куб. м в год.

Источники издания говорят, что радикального сокращения закупок скорее всего не будет. По их прогнозам, «Нефтегаз» закупит у «Газпрома» 33 млрд куб. м газа, из которых 8 млрд куб. м перепродает Ostchem Holding (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 26.01*).

ОАО «Газпром» договорилось с НАК «Нефтегаз Украины» об активизации сотрудничества по освоению структуры Паласа на шельфе Черного моря. Договоренность была достигнута на встрече представителей компаний в Москве 18 января, сообщает «Коммерсант-Украина».

В феврале делегация «Газпрома» прибудет в Киев для изучения геолого-технической и финансово-правовой документации. Следующим шагом должно стать создание СП для реализации проекта.

Источник издания в российской компании утверждает, что соглашения о разработке месторождения в «Газпроме» настроены подписать в ближайшие месяцы. Российская монополия даже одобрила программу освоения ресурсов углеводородов на шельфе Черного моря до 2030 г. «В соответствии с ней структура Паласа рассматривается как наиболее перспективный объект на шельфе», – сообщили в «Газпроме». Общие извлекаемые ресурсы на этом объекте могут составлять 12,2 млн т нефти и 120,7 млрд куб. м газа. К таким оценкам пришли в «Нефтегазе» после проведения на участке сейсморазведочных работ.

Предложение «Газпрома» считают привлекательным в украинском Минэнерго. «У «Газпрома» есть опыт разработки шельфа на Сахалине и в Баренцевом море. И главное – компания располагает необходимыми средствами», – отметил источник в ведомстве. По его словам, инвестиции в разработку месторождения и обустройство инфраструктуры должны

составить 1,5–2 млрд долл. В СП, как утверждает собеседник, более 50 % акций будет принадлежать «Нефтегазу», что обязывает согласно существующему законодательству продавать весь добываемый газ на внутреннем рынке. «Таким образом, СП будет работать на энергетическую безопасность государства», – подчеркнул он (*МинПром – інформація бізнес-класа* (<http://minprom.ua>). – 2012. – 25.01).

Як альтернативу постачання енергоносіїв з Росії Норвегія офіційно розглядає можливість безперебійного постачання Україні норвезького газу. Про це повідомив експерт Міністерства нафти і енергетики Норвегії І. Сундстрем, передає ГолосUA.

Він підкреслив, що на даний час в енергозапасах його країни перебувають сотні тисяч кубометрів «блакитного палива», використовувати яку українська сторона «зможе цілодобово».

«Якщо наші потенційні партнери з України звернуться за безпосередньою допомогою, ми, безумовно, таку надамо. Експортні ціни на газ, що транспортується з Норвегії, для Києва розраховуватимуться на максимально пільгових умовах», – зазначив І. Сундстрем.

Єдиною проблемою, за його словами, в цьому випадку може стати відсутність ліній прямого «норвезько-українського газопроводу» і відносно високі витрати на доставку енергоносіїв морським і наземним транспортом.

Нагадаємо, що раніше свою готовність відправляти в Україну газ як альтернативу поставок по «Блакитному потоку» висловили Румунія і Туреччина. Українсько-російські переговори про зниження цін газ вчергове зайшли в глухий кут (*Західна інформаційна корпорація* (<http://zik.com.ua>). – 2012. – 26.01).

Банковская система Украины работает стабильно и сбалансированно и не требует проведения дополнительных стресс-тестов. Такое мнение высказал первый заместитель председателя Национального банка Украины Ю. Колобов во время заседания Европейской бизнес-ассоциации.

По его словам, банковский сектор демонстрирует много позитивных тенденций. Об этом свидетельствуют темпы роста активов и пассивов в банковской системе. За 2011 г. прирост активов банковской системы составил +11 %, кредитов – +9 % (в том числе в национальной валюте – + 22 %), регулятивный капитал – +11 %, депозиты населения – +13 %. Было отмечено, что темпы роста главных показателей развития банков сопоставимы и даже несколько превышают результаты, достигнутые банками стран ЕС.

«По инициативе Национального банка на протяжении прошлого года в Украине произошли положительные законодательные сдвиги. Напомню, что были приняты законы по повышению прозрачности банков, относительно надзора на консолидированной основе, по защите прав кредиторов. Нам

удалось избежать оттока капитала из банковской системы. За последние шесть месяцев ни в одном банке не была назначена временная администрация», – напомнил он.

Отвечая на вопросы участников встречи, первый заместитель председателя НБУ отметил, что перед украинской банковской системой стоят такие же проблемы, как и перед банковскими системами других стран. В частности, они связаны с развитием долгового кризиса в Еврозоне. Для НБУ важно сохранить достигнутую макроэкономическую стабильность, в том числе путем поддержания ценовой стабильности. «Также наши действия направлены на продолжение сотрудничества с МВФ по программе stand-by, что является позитивным сигналом для иностранных инвесторов и увеличит приток капитала в экономику государства. Среди прочего мы работаем в направлении дедолларизации экономики и создания условий для направления капитала в реальный сектор экономики», – отметил Ю. Колобов (*МинПром – информация бизнес-класса (<http://minprom.ua>). – 2012. – 25.01*).

Общая сумма задолженности по выплате заработной платы в Украине на 1 января 2012 г. сократилась на 11,6 % по сравнению с задолженностью на 1 декабря 2011 г., составив 0,977 млрд грн, сообщила Государственная служба статистики 25 января.

По ее данным, сумма задолженности по заработной плате на 1 января 2012 г. на 19,8 % меньше аналогичного показателя на 1 января 2011 г.

В декабре-2011 был зафиксирован рост задолженности по выплате заработной платы в Сумской (на 21,7 %), Полтавской (на 21,1 %), Винницкой (на 12 %), Запорожской (на 10,9 %) и Ровенской (на 8,5 %) областях.

При этом в прошедшем месяце наблюдалось значительное сокращение задолженности по зарплате в Черновицкой (на 58,6 %), Житомирской (на 35,7 %), Харьковской (на 35,4 %), Николаевской (на 22,6 %), Луганской (на 18 %) и Волынской (на 17,2 %) областях. По данным Госкомстата, сумма невыплаченной заработной платы составляет 3 % фонда оплаты труда за декабрь 2011 г. Сумма задолженности по зарплате на 1 января 2012 г. экономически активных предприятий (учреждений, организаций) составляет 436,11 млн грн (44,6 %), экономически неактивных – 48,95 млн грн (5 %), предприятий-банкротов – 492,3 млн грн (50,4 %).

Наибольшая задолженность по выплате заработной платы наблюдалась в промышленности – 581,9 млн грн, строительстве – 125,4 млн грн, недвижимости – 122,2 млн грн, на предприятиях транспорта и связи – 39,4 млн грн, в предоставлении коммунальных и индивидуальных услуг – 29,2 млн грн, на предприятиях торговли и ремонта автомобилей – 27,1 млн грн, в сельском хозяйстве – 25,6 млн грн.

Как сообщалось ранее, общая сумма задолженности по выплате заработной платы в Украине на 1 декабря 2011 г. составила 1,106 млрд грн, а на 1 января 2011 – 1,218 млрд грн (*Утро-Украина (www.utro.ua). – 2012. – 26.01*).